

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Upplysningskvalitet avseende nedskrivningsprövning av goodwill

En studie om efterlevnaden av IAS 36 punkt 134 i en svensk kontext

**Magisteruppsats i företagsekonomi
Externredovisning
Vårterminen 2020**

Författare:

Josefine Larsson
Sanne Setterberg

Handledare:

Emmeli Runesson

**Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet,
Magisteruppsats, Externredovisning VT20**

Författare: Josefine Larsson och Sanne Setterberg

Handledare: Emmeli Runesson

Titel: Upplivningskvalitet avseende nedskrivningsprövning av goodwill - en studie om efterlevnaden av IAS 36 punkt 134 i en svensk kontext

Bakgrund och problem: IASB är av uppfattningen att upplivningar ger investerare en bättre bild av hur rörelseförvärv har värderats och att de utifrån detta kan göra en bedömning av hur väl det förvärvade företaget har presterat. Tidigare undersökningar avseende tillämpningen av IAS 36 visar att upplivningskvaliteten gällande nedskrivningsprövningar av goodwill har varit märkbart bristfällig och otillräcklig. Samtidigt föreligger ett problem då det kan finnas incitament att inte delge alltför mycket av den företagsspecifika informationen till utomstående

Syfte: Uppsatsens syfte är att undersöka kvaliteten på upplivningarna avseende nedskrivningsprövning av goodwill och om det föreligger branschskillnader. Studien syftar även till att undersöka om en framtida nedskrivning av goodwill kan förklara en sämre upplivningskvalitet.

Avgränsningar: Studien är avgränsad till att studera svenska börsnoterade företag mellan åren 2012-2018.

Metod: Datainsamling har skett via en kvalitativ innehållsanalys av företags upplivningar i enlighet med IAS 36 samt via Capital IQ. Analysmetoden bygger på kvantitativa regressionsmodeller, både en linjär samt logistiska.

Resultat och slutsatser: Resultatet från denna studie visar på en högre grad av efterlevnad avseende upplivningskvaliteten kring nedskrivningsprövning av goodwill i jämförelse med tidigare studier. Det är framför allt de delpunkter som kräver mer antaganden och subjektiva bedömningar, från företagsledningen sida, som upplivningskvaliteten brister. Studiens resultat visar även att det föreligger en viss branschskillnad kring upplivningskvaliteten vilket skulle kunna bero på branschpraxis. Resultatet från den linjära regressionsanalysen visar att inte att en framtida nedskrivning kan förklara en sämre upplivningskvalitet.

Förslag till fortsatt forskning: Ett förslag till vidare forskning är att studera upplivningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill genom att intervjua företag och dess ledning för att finna vad dessa anser är anledningen till att kraven i IAS 36 punkt 134 är svåra att uppfylla.

Nyckelord: Upplivningskvalitet, nedskrivningsprövning, goodwill, IAS 36, innehållsanalys, branschskillnader

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problemdiskussion	2
1.3 Syfte	2
1.4 Bidrag	3
2. Reglering av nedskrivning i enlighet med IAS 36	4
2.1 IAS 36 - Nedskrivningar	4
2.1.1 Goodwill och nedskrivning	5
2.2 Upplysningar avseende nedskrivningsprövning av goodwill i enlighet med IAS 36	5
3. Tidigare forskning om nedskrivning och upplysning av goodwill	7
4. Metod	9
4.1 Mätning av upplysningskvalitet enligt IAS 36 punkt 134	9
4.2 Statistiska modeller	12
4.2.1 Valda variabler och definitioner av dessa	14
4.3 Urval	16
4.4 Insamling av litteratur och data	17
5. Resultat och analys	19
5.1 Frågeställning 1: Upplyningskvalitet	19
5.1.1 Upplyningskvalitet per delpunkt	19
5.1.2 Sammanfattning av frågeställning 1	24
5.2 Beskrivande statistik	24
5.3 Frågeställning 2: Branschskillnader	26
5.4 Frågeställning 3: En framtida nedskrivnings påverkan på upplysningskvaliteten	27
6. Slutsats	30
6.1 Förslag till vidare studier	30
Källförteckning	32
Bilagor	34
Bilaga 1- IAS 36 punkt 134	34
Bilaga 2 – Utdrag från FM Mattsson Mora Group ABs årsredovisning	36
Bilaga 3 – Utdrag från Projektengagemang Sweden ABs och CAG Group ABs årsredovisning	37
Bilaga 4 – Utdrag från Telia Companys och ICA Gruppen ABs årsredovisning	38
Bilaga 5 – Tukey test	39

1. Inledning

I detta inledande avsnitt presenteras bakgrunden till studiens ämnesområde, upplysningskvalitet avseende nedskrivningsprövning av goodwill. Därefter följer en problemdiskussion som sedan mynnar ut i studiens forskningsfrågor och syfte.

1.1 Bakgrund

I mars 2020 gav International Accounting Standards Board (IASB) ut ett diskussionspapper angående upplysningar, goodwill och nedskrivning. Syftet med detta var att erhålla kommentarer angående om regleringen kring dessa tre områden i praktiken fungerar som det var menat samt att undersöka om företag, för en rimlig kostnad, kan ge investerare bättre information. IASB är av uppfattningen att upplysningarna ger investerare en bättre bild av hur rörelseförvärv har värderats och att de utifrån detta kan göra en bedömning av hur väl det förvärvade företaget har presterat. Samtidigt kan informationen också öka möjligheterna till att hålla ledningen ansvariga för de förvärv som gjorts (IASB, 2020).

Nedskrivning för goodwill är inget nytt för företag då IASB redan 2005 beslutade att goodwill ska nedskrivningsprövas årligen istället för att avskrivning årligen ska ske. Denna principförändring är dock mycket ifrågasatt då många företag anser att den värderingsmodell som ska användas är allt för komplex vilket bidrar till att företag blir osäkra på hur standarden bör tillämpas (Petersen & Plenborg, 2010). Värderingsmodellen kräver att företagsledningen gör antaganden gällande bland annat förväntade framtida kassaflöden, tillväxttakt och diskonteringsränta. Detta ställer höga krav på motiveringen på de gjorda antagandena för att informationen ska vara tillförlitlig (Glaum, Schmidt, Street & Vogel, 2012). Samtidigt blir goodwill en allt större post i företags balansräkningar och värderingen av denna post blir således av allt större vikt för företagets resultat. Precis som med andra immateriella tillgångar är det svårt att fastställa ett värde på goodwill och värdet av det kan snabbt förändras (Rehnberg, 2012). Det kan därför vara svårt att avgöra om informationen är relevant och korrekt återgiven, vilket är kraven enligt IASB:s föreställningsram för finansiell rapportering. Att lämna kompletterande upplysningar kring nedskrivningsprövningen är därför av vikt för att informationen ska vara användbar.

IASB är, trots invändningarna från företagen, av uppfattningen att nedskrivningsprövning av goodwill är att föredra framför årliga avskrivningar men de inser också att det bidrar till en del problem (IASB, 2020). Problemen som uppstår är bland annat att nedskrivningsprövningen lämnar utrymme till incitamentsdriven redovisning. Detta leder i sin tur till att nedskrivningarna görs allt för sent och då till stora belopp samt att investerare blir osäkra på hur tillförlitlig informationen är (Marton, 2019). Ett sätt att minska dessa problem är genom att förbättra upplysningskraven kring nedskrivningsprövningar. Bättre information kan hjälpa investerare att förstå hur värderingen av goodwill skett och således bidra till en ökad användbarhet - vilket är syftet med regelverket. I nuläget finns det en punkt i IAS 36 (punkt 134) som anger vilken information som ska inkluderas i upplysningarna gällande nedskrivningsprövning av goodwill men tidigare studier visar att informationen trots detta är bristfällig (Persson & Hultén, 2006; Glaum m.fl., 2012). Dessa studier menar att företag i stor utsträckning inte delger all den information som standarden kräver. Vanligt

förekommande är även att företag använder sig av standardtexter istället för att lämna företagsspecifik information vilket påverkar tillförlitligheten.

1.2 Problemdiskussion

Genom att delge information kring de värderingar och antaganden som gjorts gällande olika poster i balansräkningen minskar företag den informationsasymmetri som existerar mellan företaget och dess intressenter. Samtidigt kan det dock finnas incitament att inte delge alltför mycket av den företagsspecifika informationen till utomstående. Dessa incitament kan leda till att den information som lämnas av företag blir generell och således inte är till lika stor nytta för investerare. Detta är ett problem som blir tydligt när det handlar om upplysningarna avseende nedskrivningsprövning av goodwill. Företag upplever det problematiskt och svårt att hitta en balans mellan att avlämna fullständiga upplysningar i enlighet med IAS 36, samtidigt som de inte vill lämna ut för mycket information och därmed riskera att avslöja uppenbara hemligheter anförda till företaget (Gauffin, Hagström & Nilsson, 2016). Tidigare undersökningar avseende tillämpningen av IAS 36 visar att upplysningskvaliteten gällande nedskrivningsprövningar av goodwill har varit märkbart bristfällig och otillräcklig. Persson & Hultén (2006) menar att det därav kan bli svårt eller i princip omöjligt för en användare att fatta rimliga beslut med enbart årsredovisningen.

Är informationen kring nedskrivningsprövning av goodwill bristfällig kan det leda till en påverkan på de beslut som investerare fattar då de anser att de inte kan göra en trovärdig analys på hur robust modellen för nedskrivningsprövning är. I en tidigare studie av Petersen & Plenborg (2010) fastslås att företag även har svårt att implementera IAS 36 i sin helhet när det avser att bedöma om det föreligger ett nedskrivningsbehov av den kassagenererande enhet som goodwill är hänförlig till. Problemet är att företag inte inkluderar alla de tillgångar som standarden kräver och således avviker från IAS 36. I samma studie konstaterar även författarna att det som företag i många fall brister i är beräkningen av återvinningsvärdet då detta kräver relativt goda kunskaper gällande värderingsteknik. De menar på att den låga efterlevnaden av IAS 36 delvis kan beror på att standarden är alltför komplex men även att det finns ett stort utrymme för subjektiva bedömningar. För att se hur kvaliteten på upplysningarna avseende goodwill kan förbättras måste man först förstå hur väl de krav som finns i dagsläget efterföljs och var de största bristerna hittas. Att undersöka hur kvaliteten på dessa upplysningar ser ut i dagsläget är därför av intresse, främst då indikationer kan hittas på vilka punkter som är mest bristfälliga samt om branschskillnader existerar. Att samtidigt undersöka om en framtida nedskrivning av goodwill kan förklara en sämre upplysningskvalitet kan vara till nytta för investerare vid värdering av företag.

1.3 Syfte

Studien syftar till att undersöka kvaliteten på upplysningarna avseende nedskrivningsprövning av goodwill och om branschskillnader föreligger. Studien syftar även till att undersöka om en framtida nedskrivning av goodwill kan förklara en sämre upplysningskvalitet. För att uppfylla syftet har följande frågeställningar formulerats:

1. Hur ser upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill för svenska börsnoterade företag ut?
2. Påverkar branschtillhörighet företags upplysningskvalitet?
3. Kan en framtida nedskrivning av goodwill förklara en sämre upplysningskvalitet?

1.4 Bidrag

Det finns ett flertal gjorda studier inom ämnet goodwill. I dagsläget finns det få studier som är gjorda utifrån ett svenskt perspektiv. Då det finns institutionella skillnader som kan påverka upplysningskvaliteten är det av intresse att genomföra en liknande studie utifrån ett svenskt perspektiv. Förhoppningen med denna studie är även att kunna bidra med mer underlag på var bristerna i upplysningen avseende goodwill främst ligger. IASB gav i mars 2020 ut ett diskussionspapper där de uppmanar till synpunkter kring hur nedskrivningsprövningen av goodwill ska hanteras då de insett att standarden inte fungerar på de sätt de hade hoppats på. Enligt IASB är nedskrivning vid behov ett bättre alternativ än planmässiga avskrivningar och menar istället att bättre upplysningar skulle kunna förbättra kvaliteten på de finansiella rapporterna. Genom att undersöka upplysningskvaliteten, utefter hur väl företag följer IAS 36 punkt 134, kan en indikation ges på var bristerna finns samt vad som behöver förändras för att uppnå en högre nivå av efterlevnad.

Denna studie bidrar även till att undersöka om en framtida nedskrivning kan förklara en sämre upplysningskvalitet vilket kan ge användarna av de finansiella rapporterna en indikation på om en nedskrivning kommer att ske nästkommande period. Detta är av intresse då en nedskrivning signalerar för en framtida nedgång i lönsamhet hos företag, ett resultat av lägre försäljningstillväxt och rörelseresultat (Li, Shroff, Venekataraman & Zhang, 2011).

2. Reglering av nedskrivning i enlighet med IAS 36

Detta kapitel inleds med en presentation av det ramverk som studien bygger på. Vidare följer en redogörelse av IAS 36, vilken är den standard som hanterar nedskrivningsprövningar av goodwill. Avslutningsvis presenteras hur utvecklingen av upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill sett ut sedan införandet av standarden.

IASB är det normgivande organ för redovisning som används i stora delar av världen, bland annat inom EU. Deras ramverk, International Financial Reporting Standards (IFRS), är ett principbaserat regelverk vilket möjliggör att företagsledningens specifika kunskap om företagets ekonomiska situation kan avspeglas i redovisningen. Genom att företag kan anpassa redovisningen efter deras enskilda behov blir informationen som lämnas mer relevant (Marton, Lundqvist & Pettersson, 2018). Detta medför dock även en del problem då det kan finnas tolkningsskillnader av reglerna samt att det kan finnas incitament för företagsledningen att utnyttja tolkningsfriheten genom att påverka resultatet åt önskvärt håll. Det är på grund av detta viktigt att företag är transparenta med de värderingsmetoder som används för att information ska bli tillförlitlig för användarna.

IFRS bygger på en föreställningsram som beskriver hur de finansiella rapporterna ska utformas och hur informationen ska bli användbar för användarna (Marton, m.fl. 2018). För att säkerställa att informationen är användbar utgår IFRS från ett antal kvalitativa egenskaper som måste uppfyllas. De primära användarna av de finansiella rapporterna är, enligt IFRS, befintliga och potentiella investerare. Den finansiella rapporteringen ska med andra ord tjäna som beslutsunderlag för investerare för att dessa ska kunna uppskatta ett värde på företaget samt prognostisera framtida kassaflöden.

2.1 IAS 36 - Nedskrivningar

Syftet med denna standard är att beskriva de metoder som ska användas för att säkerställa att tillgångar inte redovisas över dess återvinningsvärde (IAS 36). En tillgångs återvinningsvärde uttrycks enligt IAS 36 som tillgångens möjlighet att generera framtida kassaflöden - med andra ord det högsta belopp ett företag kan återvinna en tillgång, antingen genom att sälja eller använda den. För tillgångar som har en obestämbar nyttjandeperiod måste nedskrivningsprövning genomföras årligen, oavsett om det inte finns några indikationer som tyder på att tillgången är för högt värderad. Goodwill är en av de tillgångarna med obestämbar nyttjandeperiod och nedskrivningsprövas således årligen.

Varje år genomför Nasdaq Stockholm AB en granskning av finansiella rapporter från noterade företag på Stockholmsbörsen i syfte att bidra med kritik och påpekande avseende hur efterlevnaden av IAS-förordningen och årsredovisningslagen följs. Nasdaq konstaterar att majoriteten brister i upplysningarna som är hänförliga till nedskrivningar (Nasdaq Stockholm, 2015, 2016, 2018). Vidare presenteras att de främsta bristerna inom detta område gäller upplysningen om nedskrivningstest av goodwill, punkt 134. De vanligaste förekommande felen uppkommer främst när företag ska redovisa uppgifter om varje viktigt antagande och presentation av diskonteringsränta (Nasdaq Stockholm, 2018). Nasdaq kräver bland annat att företag ska bli bättre på att informera om dessa uppgifter samt att upplysningarna generellt behöver bli mer företagsspecifika för att användare ska få en mer rättvisande bild av företagets finansiella ställning (Nasdaq Stockholm, 2015, 2016).

2.1.1 Goodwill och nedskrivning

Enligt IFRS 3 definieras förvärvad goodwill som skillnaden mellan den ersättning som betalas för ett förvärv och nettovärdet på de identifierbara tillgångarna och skulderna. Det innebär att goodwill är en immateriell tillgång som består av ej identifierbara tillgångar, framför allt i form av en fungerande organisation och synergieffekter (Marton, m.fl., 2018). Goodwill kan även uppstå genom att företaget gjort felvärderingar vid förvärvet och därigenom betalat för mycket. När detta misstag upptäcks bör således ett nedskrivningsbehov av goodwill uppstå.

Goodwill ger inte upphov till inbetalningar oberoende av andra tillgångar och det är därför inte möjligt att fastställa ett separat återvinningsvärde för goodwill. Förvärvad goodwill ska på grund av detta hänföras till en kassagenererande enhet eller en grupp av kassagenererande enheter redan i samband med förvärvet. Goodwillvärdet nedskrivningsprövas genom att företag testat varje kassagenererande enhet och kan aldrig prövas enskilt för ett nedskrivningsbehov. Varje kassagenererande enhet som goodwill fördelas till ska motsvara den lägsta nivån som följs upp internt och får inte vara större än ett rörelsesegment (IAS 36). Om goodwill har fördelats till en enhet ska denna i första hand skrivas ned.

I IAS 36 finns tydliga riktlinjer kring återföring av goodwill. Trots att det kan finnas indikationer på att en nedskrivning av posten inte längre är motiverad får en återföring av nedskrivning aldrig ske. Anledningen till detta är att det efter ett förvärv inte går att särskilja förvärvad och internt upparbetad goodwill (Marton m.fl., 2018).

2.2 Upplysningar avseende nedskrivningsprövning av goodwill i enlighet med IAS 36

I IAS 36 punkt 134 anges ett antal upplysningar som måste lämnas kring de uppskattningar som gjorts för att beräkna återvinningsvärdet för kassagenererande enheter med goodwill eller för immateriella tillgångar med obestämbar ekonomisk livslängd (se bilaga 1). Denna information ska finnas tillgänglig för användarna av de finansiella rapporterna för att de enklare ska kunna avgöra hur väl nedskrivningsprövningen har genomförts. Kvaliteten på dessa upplysningar är således avgörande för hur användbar informationen är.

I en artikel ur tidningen *Balans* (2006) återfinns en undersökning genomförd av Lars-Erik Persson och Karin Hultén om hur väl företagen uppfyller de krav som IAS 36 punkt 134 ställer. Genom att utföra en innehållsanalys på svenska börsnoterade företag har författarna kunnat studera hur väl de observerade företagen uppfyllde IFRS:s krav på upplysningar vid nedskrivning av goodwill. De menar att företag uppfyller kraven till viss grad men inte fullständigt. En förklaring till detta, enligt författarna, är att dessa upplysningskrav var nya för företagen vid tidpunkten för undersökningen och att de därför bör förbättras med tiden. Studiens resultat visar att det främst är tre delpunkter som relativt få företag uppfyller. De avser redovisningen av hur värdet på varje viktigt antagande har fastställts, perioden för prognostiserade kassaflöden samt tillväxttakten för de extrapolerade kassaflödesprognoserna.

Enligt en senare studie (Mazzi, Anrdre, Dionysiou & Tsalavoutas, 2017) är dock efterlevnaden av upplysningskraven i IAS 36 fortsatt bristfällig men den generella trenden är ändå en långsam förbättring. Sammanfattningsvis tenderar dock företag att redovisa lite högre kvalitet i samband med att de skaffar dig mer kunskap och bättre rutiner avseende IFRS och tillämpning av standarden (Mazzi m.fl., 2017; Persson & Hultén 2006). Glaum m.fl. (2012)

identifierar ett antal faktorer som påverkar efterlevnaden av IAS 36, både på land- och företagsnivå. Det som påverkar upplysningskvaliteten med hänsyn till de landspecifika faktorerna varierar men beror ofta på nivån av tillsyn av landets kapitalmarknad, sociala normer och värderingar samt utformningen av de nationella regelverken. Vidare menar författarna att den bristande efterlevnaden bland företag leder till svårigheter för investerare att jämföra företags finansiella rapporter samt en ökad informationsasymmetri. Detta leder i sin tur till en ökad kapitalkostnad för företagen. Enligt författarna krävs en förbättring av upplysningarna för att de ska kunna ge någon fördel till användarna av de finansiella rapporterna.

Ökade upplysningskrav kan öka effektiviteten på aktiemarknaden då det minskar informationsasymmetrin mellan företag och investerare vilket i sin tur leder till en minskad risk att investerare gör ofördelaktiga val. Genom lagstiftning kan upplysningskvaliteten förbättras och på så sätt minska informationsasymmetrin (Rimmel, 2016). Samtidigt ökar lagstadgad reglering trovärdigheten på de upplysningar som lämnas. Hur stor påverkan regleringen har på upplysningarna påverkas bland annat av praxis i det land där verksamheten bedrivs. Det finns således skillnader i upplysningskvaliteten mellan länder trots att samma regelverk följs (Rimmel, 2016).

En vanligt förekommande metod för att bedöma upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövningar av goodwill är genom en innehållsanalys (Andreicovici, Jeny & Lui, 2020; Mazzi m.fl., 2017; Persson & Hultén, 2006). Enligt Carvalho, Rodrigues & Ferreira (2016) har de flesta av de studier som författarna granskat mellan 2002-2015 genomfört en innehållsanalys med hjälp av ett index, antingen viktat eller oviktat. Informationen samlades främst in genom en analys av noterna i årsredovisningarna. Genom att skapa ett index som bygger på de redovisningskrav som ställs i IAS 36 har tidigare studier kunnat kvantifiera informationen som publiceras i företags årsredovisningar för att kunna besvara hur efterlevnaden av standarden ser ut. Andreicovici m. fl. (2020) beskriver i sin metod att de i likhet med andra studier utformat ett index för att besvara studiens frågeställningar. Vidare beskriver Mazzi m.fl. (2017) att genom att använda ett index har den beskrivande informationen kunnat betygsättas med betyget noll eller ett, för varje utvald delpunkt, beroende på om de uppfyllt upplysningskraven enligt IAS 36 eller inte.

3. Tidigare forskning om nedskrivning och upplysning av goodwill

I detta kapitel presenteras tidigare forskning som gjorts inom uppsatsens ämnesområde. Kapitlet inleds med en presentation av vad tidigare studier funnit angående upplysningar och dess kvalitet. Vidare följer en redogörelse av faktorer som har visat sig påverka upplysningskvaliteten och därefter en summering kring den tidigare forskningen.

I en studie av Carvalho m.fl. (2016) sammanfattar författarna den forskning som gjorts under åren 2002-2015 på upplysningskvalitet avseende nedskrivningprövning av goodwill. Författarna menar att kvaliteten i de flesta studier var relativt låg. De hänvisar bland annat till Devalle och Rizzato (2012) och menar att författarna i den studien förvånades över det låga resultatet då de studerat lagstadgade, och inte frivilliga, upplysningskrav. Den låga kvaliteten leder till att investerare inte fullt kan lita på de nedskrivningstest som gjorts samt att en jämförelse mellan företag blir svår. Carvalho m.fl. (2016) drar, efter sin granskning av de tidigare studierna, slutsatsen att mycket av de upplysningar som företag lämnar kring goodwill enbart är en efterhärming av det som står i lagtexten snarare än en specifik beskrivning som passar det enskilda företaget. Detta leder, enligt författarna, till att den information som lämnas inte blir informativ och att upplysningarna således inte uppfyller sitt syfte.

I en studie gjord på australienska noterade bolag (Carlin & Finch, 2010) menar författarna att företag inte följer IAS 36 fullt ut. I och med att studien är baserad på större noterade företag anser författarna att denna brist i efterlevnad inte borde bero på en oförmåga att kunna göra det, i form av att företaget inte skulle ha kapacitet, utan snarare på en ovilja hos företagen. Vidare menar författarna att denna brist leder till en sämre jämförbarhet mellan företag.

Enligt Lazar & Velte (2018) påverkas kvaliteten på upplysningarna avseende nedskrivning av goodwill av företags resultat, storleken på goodwillposten samt om företaget gjort nedskrivningar under verksamhetsåret. Lönsamma företag samt företag som gjort nedskrivningar tidigare tenderar att ha en bättre upplysningskvalitet medan företag med en större mängd goodwill i balansräkningen tenderar att ha en sämre upplysningskvalitet. I enlighet med signalteorin menar författarna att mer lönsamma företag är mer villiga att delge mer företagsspecifik information. Samtidigt möter inte lönsamma företag lika stor risk att behöva göra en nedskrivning inom snar framtid vilket leder till att de är mer villiga att lämna mer företagsspecifik information. Anledningen till att företag med större andel goodwill har en sämre upplysningskvalitet beror, enligt författarna, på att ledningen väljer att använda sig av mer standardtexter för att minska risken att de skulle beskyllas för resultatmanipulering. Bepari, Rahman & Mollik (2014) har genomfört en liknande studie för att undersöka vilka faktorer som har en signifikant påverkan på företags upplysningskvalitet. Även dessa finner att det finns ett positivt samband mellan andel goodwill och upplysningskvaliteten, alltså att företag med en större andel goodwill uppnår en högre nivå av efterlevnad av IAS 36. Lazar & Velte (2018) menar även att företag som gjort en nedskrivning tenderar att ha en bättre upplysningskvalitet då informationsutlämnande anses mer nödvändigt när ledningen måste vidta åtgärder samt att standarden kräver mer detaljerad information i dessa fall. I en studie av Glaum m.fl. (2012) menar författarna istället att större företag, sett till omsättning, i genomsnitt har en högre upplysningskvalitet i jämförelse med mindre företag. Anledningen är

att större företag har en större möjlighet att investera och förbättra sina resurser inom företagets redovisningsavdelning, därav högre kvalitet.

Godfrey & Koh (2009) och Gros & Koch (2015) fann även de att företags storlek har signifikant betydelse men också att det finns ett samband mellan företags lönsamhet och upplysningskvalitet avseende nedskrivningsprövningen. Bepari m.fl. (2018) menar dock att företags storlek inte har någon signifikant påverkan på företags upplysningskvalitet avseende nedskrivning av goodwill.

I en tidigare studie skriven av Li m.fl. (2011) finner författarna att intressenter tenderar att ha lägre förväntningar på företag som redovisar nedskrivningar av goodwill. En anledning är att nedskrivningar signalerar en framtida nedgång i lönsamhet hos företag, ett resultat av lägre försäljningstillväxt och rörelseresultat. Samma studie visar även att det finns ett samband mellan en övervärderad goodwill och nedskrivningar. En rimlig förklaring till orsaken bakom att företag rapporterar en nedskrivning kan delvis hänföras till att företag betalat ett överpris för det gjorda förvärvet men även på grund av andra negativa händelser. I dessa situationer tenderar företagsledningen att utnyttja den flexibilitet och det tolkningsutrymme som finns i ett principbaserat regelverk (Li m.fl., 2011).

Företag i olika branscher möter olika typer av rörelserisker. I en bransch med högre risk kan det tänkas nödvändigt med mer uttömmande information för att investerare ska vara villiga att investera i företaget. Genom att lämna upplysningar av hög kvalitet kan företag minska informationsasymmetrin mellan företaget och utomstående investerare. Samtidigt är branscher styrda av olika praxis. Är det inom en bransch vanligare att utge mer information tenderar företag inom den branschen att följa denna praxis (Glaum m.fl., 2012). I och med detta kan det tänkas att företag inom olika branscher har olika hög kvalitet på upplysningarna avseende nedskrivningsprövning av goodwill. Glaum m.fl. (2012) menar att branschskillnader även skulle kunna uppstå då det i vissa branscher är mer kostsamt att identifiera och värdera tillgångar och skulder som är förknippade med vissa förvärv vilket kan leda till en sämre upplysning kring detta.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill har varit bristfällig och att det är få företag som följer standarden fullt ut. Tidigare forskning pekar på en del faktorer som påverkar företags upplysningskvalitet. De flesta av de studerade forskningsartiklarna har undersökt detta genom att göra en innehållsanalys, antingen manuellt eller hjälp av något analysverktyg. Det kan även konstateras att landspecifika faktorer verkar påverka hur upplysningskvaliteten ser ut. Företag i länder med starkare tillsyn tenderar att lämna mer information i sina finansiella rapporter. Även branschskillnader har, enligt tidigare studier, en påverkan på upplysningskvaliteten då företag ofta följer den branschpraxis som finns. Slutligen kan det noteras att företag inte vill lämna alltför mycket information om de presterar dåligt då detta signalerar en negativ bild av företaget till marknaden. I och med detta kan det tänkas finnas incitament att utelämna viss information om företagsledningen tror att en nedskrivning, inom snar framtid, kommer att ske. Utifrån detta är det av intresse att studera hur upplysningskvaliteten ser ut bland svenska börsnoterade företag, om branschskillnader existerar samt om en framtida nedskrivning kan förklara en sämre upplysningskvalitet.

4. Metod

Detta kapitel inleds med en presentation av den valda metoden, följt av en beskrivning av den utarbetade kodningsmanualen som använts vid insamlingen av data. Vidare beskrivs de genomförda statistiska testerna och de valda variablerna som är inkluderade i denna studie. Kapitlet innehåller även en beskrivning av tillvägagångssättet vid urvalsprocessen.

För att uppfylla studiens syfte om hur upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill ser ut har en innehållsanalys genomförts som går ut på att analysera kvalitativ information från dokument för att sedan kvantifiera innehållet i texterna. Denna data har sedan använts som den beroende variabeln i regressionsanalysen. De dokument som har studerats består av årsredovisningar från de utvalda företagen då dessa rapporter är de dokument som innehåller den information som studien syftar till att undersöka. En innehållsanalys kan med fördel användas för att bearbeta kvalitativ data på ett objektivt sätt för att kunna fastslå ett generellt resultat (Bryman & Bell, 2017).

Utöver detta grundar sig studien i linjära och logistiska regressionsanalyser där kvantifierad data har inhämtats från Capital IQ för att få fram studiens urval samt de oberoende variablerna. Den insamlade datan bearbetades sedan i ett statistikprogram för att slutsatser slutligen skulle kunna dras.

4.1 Mätning av upplysningskvalitet enligt IAS 36 punkt 134

Som tidigare nämnt anger IAS 36 punkt 134 ett antal upplysningskrav som företag ska lämna avseende den årliga nedskrivningsprövningen av goodwillposten. Dessa riktlinjer har använts för att göra bedömningar med hänsyn till i vilken utsträckning respektive företag har redovisat i enlighet med de krav som ställs. För att kunna uttala sig om kvaliteten, och hur användbar informationen således är, avseende upplysningar hos de undersökta företagen har informationen i redovisningen bedömts utefter en kodningsmanual. Genom att kodifiera kvalitativ data ges möjligheten att lättare se eventuella mönster (Bryman & Bell, 2017). För att utforma studiens kodningsmanual har inspiration hämtats från tidigare studier som använt en liknande metod (Andreicovici m.fl., 2020; Mazzi m.fl., 2017; Persson & Hultén, 2006). Genom att använda en redan beprövad kodningsmanual minskar risken för felbedömningar samt att det ökar studiens validitet. Informationen som går att avläsa i respektive företags årsredovisning bedöms därmed utefter en poängskala som tagits fram, där företagen fått 0 eller 1 poäng. I denna studie har punkt B i standarden (se bilaga 1) valts att exkluderas då denna punkt berör alla typer av immateriella tillgångar och inte specifikt goodwill och anses på grund av detta inte vara relevant för studien.

Kodningsmanualen är uppdelad i 14 delpunkter (13 stycken exklusive delpunkt B), där varje företag erhåller antingen värdet ett eller noll för respektive punkt. Beroende på hur företaget har värderat sin goodwill, antingen genom nyttjandevärdet eller verkligt värde, behöver enbart vissa av delpunkterna uppfyllas. Om goodwill är värderat till nyttjandevärdet ska företaget uppfylla punkterna D1-D5 och om verkligt värde använts ska E0-E2 uppfyllas. Delpunkterna F1-F3 ska enbart uppfyllas av de företag som har gjort en nedskrivning under verksamhetsåret. Övriga punkter ska uppfyllas av samtliga företag. Detta leder till att den maximala poängen för företagen är olika beroende på vilken värderingsmetod som valts samt om nedskrivning skett. För att inte få ett missvisande resultat på grund av detta har de

erhållna poängen dividerats med antalet maximala poäng som respektive företag kan erhålla. På så sätt kommer varje företag erhålla ett resultat mellan 0-100% avseende upplysningskvaliteten.

Tabell 1. Kodningsmanual

Delpunkt	Text från IAS 36	Bedömning
A	Det redovisade värdet för goodwill som fördelats på enheten	<i>Företaget ska redovisa värdet på goodwill för varje kassagenererande enhet som har belastats med goodwill.</i>
B	Det redovisade värdet för immateriella tillgångar med obestämbara nyttjandeperioder som fördelas på enheten.	<i>Denna punkt är exkluderad ur kodningsmanualen eftersom den specifikt inte berör goodwill.</i>
C	Den grund på vilken enhetens (gruppen av enheters) återvinningsvärde har fastställts (det vill säga nyttjandevärde eller verkligt värde med avdrag för kostnader för försäljning/avyttring).	<i>Företaget ska redovisa om värdet på goodwill ha beräknats med hjälp av nyttjandevärdet eller verkligt värde.</i>
D	Om nyttjandevärdet har använts, ska följande punkter följas D1-D5	
D1	Varje viktigt antagande på vilket företagsledningen har baserat sina kassaflödesprognoser för den period som täcks av de senast gjorda budgetarna/prognoserna. Viktiga antaganden är sådana antaganden för vilka enhetens (gruppen av enheters) återvinningsvärde är mest känsligt,	<i>Enligt Persson & Hultén, 2006 finns elva viktiga antaganden. Dessa är diskonteringsränta, tillväxttakt, prognosperiod, intäktsvolym, produktionskostnader, behovet av rörelsekapital, rörelsemarginal, produktutveckling, priser, inflation och behov av investeringar. Utöver de kriterier som krävs enligt d3-d5 måste företaget presentera ytterligare två av dessa eller likvärdiga antaganden.</i>
D2	En beskrivning av företagsledningens metod för att fastställa det värde eller de värden som innefattas i varje viktigt antagande, huruvida det värdet eller de värdena återspeglar tidigare erfarenheter eller, i tillämpliga fall, är i överensstämmelse med externa informationskällor, och, om så inte är fallet, hur och varför de skiljer sig från tidigare erfarenheter eller externa informationskällor,	<i>För att uppfylla denna delpunkt ska företaget lämna information om tidigare erfarenheter eller externa källor har använts för att fastställa värdet på varje viktigt antagande. Företaget kan erhålla poäng oberoende om delpunkt D1 har uppfyllts.</i>
D3	Den period över vilken företagsledningen har prognostiserat kassaflöden baserat på finansiella budgetar/prognoser som fastställts av företagsledningen och när en period som är längre än fem år används för en kassagenererande enhet (grupp av enheter), en förklaring till varför den längre perioden är motiverad,	<i>Företaget måste presentera prognosperioden som kassaflödet är baserat på. Om prognosperioden överstiger fem år måste en motivering anges för att bli godkänd.</i>

D4	Den tillväxttakt som används för att extrapolera kassaflödesprognoser bortom den period som täcks av de senast gjorda budgetarna/prognoserna, och motivet till att använda en tillväxttakt som överstiger den långfristiga tillväxttakten för de produkter, branscher eller land eller länder i vilket företaget är verksamt, eller för den marknad för vilken enheten (gruppen av enheter) är avsedd,	<i>Företaget ska presentera vilken tillväxttakt som använts för tiden efter prognosperioden. En tillväxt på 0-3% godkänns, överstiger tillväxttakten detta krävs en motivering. Att ange att tillväxttakten ligger i linje med inflation godkänns ej.</i>
D5	Den diskonterings-sats eller de diskonterings-satser som tillämpas på kassaflödesprognoserna.	<i>Företaget måste ange vilken diskonterings-ränta som har använts för kassaflödesprognoserna</i>
E	Om verkligt värde har använts, ska följande punkter följas E0-E2	
E0	Om enhetens (gruppens av enheter) återvinningsvärde baseras på verkligt värde efter avdrag för kostnader vid försäljning/utrangering, den värderingsteknik som används för värdering till verkligt värde efter avdrag för kostnader vid försäljning/utrangering).	<i>Företaget ska informera om vilken värderingsteknik som har använts för att beräkna verkligt värde. Om värdet på goodwill har beräknats med hjälp av noterat pris för en identisk enhet, behöver de ej lämna upplysningar enligt E0-E2. Om annan metod använts måste företag uppfylla kraven enligt E0-E2 för att bli godkända.</i>
E1	Varje viktigt antagande på vilket företagsledningen har baserat sitt fastställande av verkligt värde efter avdrag för kostnader vid försäljning/utrangering. Viktiga antaganden är sådana antaganden för vilka enhetens (gruppen av enheters) återvinningsvärde är mest känsligt.	<i>Samma bedömning som vid D1.</i>
E2	En beskrivning av företagsledningens metod för att fastställa det värde eller de värden som innefattas i varje viktigt antagande, huruvida dessa värden återspeglar tidigare erfarenheter eller, i tillämpliga fall, är i överensstämmelse med externa informationskällor, och, om så inte är fallet, hur och varför de skiljer sig från tidigare erfarenheter eller externa informationskällor.	<i>Samma bedömning som vid D2.</i>
F	Om företaget gör någon ändring angående viktiga antaganden så att ett nedskrivningsbehov uppstår, måste nedanstående punkter följas för att upplysningen ska anses godkänd.	
F1	Det belopp med vilket enhetens (gruppen av enheters) återvinningsvärde överstiger dess redovisade värde,	<i>Företaget ska redovisa nedskrivningsbeloppet</i>
F2	Det värde som är tilldelat det viktiga antagandet,	<i>Företaget måste ange värdet för varje förändrat antagande, ex. den nya diskonterings-räntan är 2 %</i>
F3	Det belopp med vilket värde som innefattats i det viktiga antagandet måste ändras, efter det att eventuella följd effekter av ändringen på de andra variabler som använts för att beräkna återvinningsvärdet införlivats, för att enheten (gruppen av enheters) återvinningsvärde ska motsvara dess sammanlagda redovisade värde	<i>Företaget måste redovisa det belopp som det förändrade värdet av antagandet genererat.</i>

I delpunkt D1 i kodningsmanualen ska företaget redogöra för vilka viktiga antaganden som värderingen av goodwill är mest känslig för, dessa kan antas vara olika för olika typer av företag. Denna studie utgår från elva faktorer vilka har hämtats från Persson och Hulténs studie (2016). Dessa är diskonteringsränta, tillväxttakt, prognosperiod, intäktsvolym, produktionskostnader, behovet av rörelsekapital, rörelsemarginal, produktutveckling, priser, inflation samt behov av investeringar. För att ett företag ska bli godkänt på denna delpunkt måste minst fem av dessa antaganden presenteras i företagets årsredovisning. Att inte samtliga variabler måste presenteras för att företaget ska erhålla ett godkänt betyg beror på att det är svårt att bedöma om alla dessa variabler är relevanta för varje enskilt företag. Det kan dock anses vara relevant att presentera flera av dessa. Ett antal av årsredovisningarna studerades vilket visade att företag i genomsnitt presenterade fem antaganden vilket motiverade valet till antalet antagande som ska presenteras.

I delpunkt D4 i kodningsmanualen ska företaget presentera vilken tillväxttakt som har använts för att uppskatta kassaflöden för tiden efter prognosperioden. Den valda tillväxttakten ska enligt standarden gå i linje med den tillväxttakt som råder för branschen, landet eller produkten. Med andra ord kan denna tillväxttakt variera beroende på vilken typ av verksamhet företaget bedriver. Enligt IAS 36 måste företaget motivera om de valt en tillväxttakt som överstiger branschens/landets/produktens genomsnittliga tillväxttakt. I denna studie godkänns en tillväxttakt på 0-3 % utan motivering. Sveriges genomsnittliga BNP-tillväxt mellan åren 2012-2018 motsvarar 2,1 % (SCB, 2019), vilket har använts som en referenspunkt vid val av godkänd tillväxttakt utan motivering. Företag som använt en tillväxttakt som över- eller understiger detta spann behöver motivera sitt val för att få godkänt.

Vid en innehållsanalys finns en risk att subjektiva bedömningar påverkar resultatet. När detta genomförs av mer än en person ökar risken ytterligare då personerna kan tolka samma innehåll olika. Genom att använda en kodningsmanual har bedömningarna kunnat utföras på ett mer objektivt sätt då det tydligt framgår hur bedömningen ska ske. För att ytterligare minimera risken för missvisande tolkningar och öka studiens validitet, studerades de tio första årsredovisningarna gemensamt. Vidare har slumpmässiga årsredovisningar valts ut och studerats av båda författarna för att kontrollera att likvärdiga bedömningar har gjorts.

4.2 Statistiska modeller

För att besvara studiens frågeställning, om en framtida nedskrivning av goodwill kan förklara en sämre upplysningskvalitet, har en multipel linjär regressionsanalys genomförts. Denna analys gör det möjligt att se om ett statistiskt samband kan identifieras mellan den beroende och de oberoende variablerna. I denna studie är den beroende variabeln upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill och de oberoende är nedskrivning, lönsamhet, storlek, andel goodwill, skuldsättningsgrad och bransch. En definition av dessa ges i avsnitt 4.2.1 Genom användandet av en multipel regressionsanalys ges möjlighet att kontrollera för fler variabler som kan antas påverka den beroende variabeln (Jaggia & Kelly, 2019). Denna studie kommer genom regressionsanalysen främst att undersöka om en framtida nedskrivning förklarar en sämre upplysningskvalitet. Enligt tidigare forskning finns det dock fler variabler som påverkar upplysningskvaliteten. För att inte få ett missvisande resultat inkluderas därför en del av dessa variabler i analysen för att kontrollera för den eventuella effekten de har på studiens beroende variabel. Studiens regressionsmodell ser ut enligt nedanstående:

$$\begin{aligned}
\text{Upplyningskvalitet}_{i,t} &= a + \beta_1 \text{Nedskrivning}_{t+1} + \beta_2 \text{Lönsamhet}_{i,t} + \beta_3 \text{Storlek}_{i,t} \\
&+ \beta_4 \text{Goodwillandel}_{i,t} + \beta_5 \text{Skuldsättningsgrad}_{i,t} + \sum_{j=1}^m \alpha_j \text{Bransch}^j + e
\end{aligned}$$

Där a är interceptet, β är koefficienterna som representerar respektive variabels påverkan på upplyningskvaliteten medan de övriga variablerna hålls konstanta, och e är feltermen vilken innefattar den del av den beroende variabeln som modellen inte kan förklara.

Den sista termen i regressionsanalysen representerar m antal branscher som inkluderas i denna studie. I regressionsanalysen har de olika branscherna gjorts till dummyvariabler. Med hjälp av dummyvariabler kan icke-numeriska variabler transformeras till numeriska genom att de tilldelas 1 eller 0 beroende på om ett visst kriterium uppfylls (Hair Jr., Black, Babin & Anderson, 2014). I detta fall erhåller en observation värdet 1 om den tillhör den specifika branschen och värdet 0 för övriga branscher. Vid tillämpandet av dummyvariabler används en dummyvariabel färre än det totala antalet kategorier. Den utelämnade kategorin används som en referenskategori vilken de övriga branscherna ställs emot (Hair Jr. m.fl., 2014).

Då urvalet i denna studie består av observationer från samma företag under olika år är risken stor att dessa observationer korrelerar med varandra vilket påverkar standardfelen. Ett antagande som görs vid en regressionsanalys är att observationerna är oberoende vilket de inte är i detta fall. För att justera standardfelen har kluster skapats utifrån företagens unika ID. Vidare gjordes winsorizing på en enprocentig nivå på variablerna i syfte att justera extremvärden. Detta innebär att data under den första percentilen och över den nittionionde sätts till det värde som den första respektive nittionionde percentilen antar. I och med denna justering av data blir variablerna mer robusta för extremvärden och således minskar risken för snedvridna resultat.

För att undersöka om upplyningskvaliteten skiljer sig mellan olika branscher genomfördes en envägs-ANOVA. Denna variansanalys testar om medelvärdet i olika grupper skiljer sig åt (Jaggia & Kelly, 2019). Med hjälp av ett ANOVA-test kan man jämföra medelvärden för flera kategorier samtidigt vilket är nödvändigt då denna studies urval är uppdelat i nio branscher. Branscherna Fastighet och Energi exkluderades då dessa enbart innehöll sex respektive en observation var.

Logistiska regressionsanalyser har genomfört för varje separat delpunkt. Då flera av delpunkterna hade låg varians, då majoriteten uppfyllde delkraven, resulterade detta i att helheten blev intetsäggande. Genom att undersöka varje separat delpunkt var förhoppningen att på ett bättre sätt fånga variansen i upplyningskvaliteten. Då den beroende variabeln i dessa fall är binär går det inte att genomföra en linjär regressionsanalys. I detta fall söks istället ett icke-linjärt samband där den estimerade marginaleffekten antar ett värde mellan 0 och ± 1 (Jaggia & Kelly, 2019). I en logistisk regressionsanalys tolkar man denna marginaleffekt som sannolikheten att den oberoende variabeln ändras när den beroende variabeln ändras med 1. I denna studie utförs den logistiska regressionsanalysen med samma variabler som i den linjära multipla med skillnaden att de enskilda delpunkterna i kodningsmanualen är den beroende variabeln. Det var dock inte möjligt att genomföra en analys för delpunkterna E0-E3 samt F1-F3 då dessa bestod av för få observationer. Vid dessa regressioner, likt i den multipla linjära, skapades kluster och extremvärden justerades, genom winsorizing, för att minimera risken för misstolkningar. Den logistiska regressionen ser ut

enligt följande, där Λ anger logitfunktionen och $\text{Pr}(\cdot)$ anger att regressionen estimererar sannolikheter.

$$\begin{aligned} \text{Pr}(\text{Delpunkt}_k = 1) &= \Lambda(a + \beta_1 \text{Nedskrivning}_{t+1} + \beta_2 \text{Lönsamhet}_{i,t} + \beta_3 \text{Storlek}_{i,t} \\ &+ \beta_4 \text{Goodwillandel}_{i,t} + \beta_5 \text{Skuldsättningsgrad}_{i,t} + \sum_{j=1}^m \alpha_j \text{Bransch}^j + e \end{aligned}$$

Utöver detta genomfördes Pearsons korrelationstest. Syftet med detta test är att undersöka om det finns multikollinearitet bland de oberoende variablerna som inkluderats i regressionsanalysen. Om multikollinearitet finns påverkar detta betakoefficienterna för de oberoende variablerna vilket kan leda till en misstolkning av vilken påverkan varje enskild variabel har på den beroende variabeln (Jaggia & Kelly, 2019). Enligt Djurfeldt & Barmark (2011) finns en tumregel som säger att multikollinearitet är bekymrade om den överstiger ett värde omkring 0,7 eller understiger -0,7.

4.2.1 Valda variabler och definitioner av dessa

De valda variablerna i denna studie är baserade på tidigare forskning (Bepari, Rahman & Mollik, 2014; Mazzi m.fl., 2017; Lazar & Velte, 2018). Alla variabler är inte inkluderade utan ett urval gjordes för de variabler som ansågs vara mest relevanta för denna studie. Nedan följer en beskrivning och motivering till de valda variablernas definitioner. De valda variablerna används i syfte som kontrollvariabler, då fler variabler antas påverka upplysningskvaliteten avseende goodwill, utöver om en nedskrivning skett eller ej.

Upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill

Denna variabel är den beroende variabeln i de regressionsanalyser som genomförs i studien. För att göra en bedömning av kvaliteten har en kodningsmanual konstruerats vilken förklaras mer genomförligt i avsnitt 4.1. Utifrån poängen erhåller respektive företag ett betyg mellan 0-100% beroende på hur många av de uppsatta kriterierna som uppfylldes.

$$\text{Upplysningskvalitet} = \frac{\text{Erhållna poäng}}{\text{Antal möjliga poäng}}$$

Nedskrivning av goodwill

Nedskrivning av goodwill utgör i denna studie en binär variabel där företag erhåller siffran ett om nedskrivning skett under verksamhetsåret och siffran noll i annat fall. Syftet med detta är att kunna dela in urvalet i två grupper för att sedan kunna uttrycka sig om upplysningskvaliteten kan indikera på om en nedskrivning kommer att ske i efterföljande redovisningsperiod. Ingen hänsyn tas således till hur stora nedskrivningarna varit för respektive år.

Lönsamhet

Lönsamhet mäts i denna studie som räntabilitet på totalt kapital. Denna definition har förekommit i flertalet tidigare studier (Godfrey & Koh, 2009; Lazar & Velte, 2018). Enligt Lazar & Velte (2018) har lönsamhet en signifikant påverkan på upplysningskvaliteten och effekten denna kan ha i denna studie är därför av intresse att kontrollera.

$$\text{Lönsamhet} = \text{Räntabilitet på totalt kapital}$$

Storlek

Lazar och Velte (2018) har i sin studie använt storlek som en kontrollvariabel i regressionsanalysen. De definierar storlek som den naturliga logaritmen av totala tillgångar. Även Bepari m.fl. (2014) och Gros & Kock (2015) använde sig av denna definition. När man logaritmerar en variabel blir datan mer normalfördelad vilket är önskvärt vid användande av regressionsanalys. Genom en logaritmering kan man fånga den avtagande effekten (Jaggia & Kelly, 2019) som storlek antas ha på upplysningskvaliteten.

$$\text{Storlek} = \text{Ln}(\text{Totala tillgångar})$$

Andel goodwill av totala tillgångar

I linje med tidigare studier har andel goodwill av totala tillgångar använts som en kontrollvariabel i regressionsanalysen (Bepari m.fl., 2014; Lazar & Velte, 2018). Tidigare studier har definierat andelen goodwill som förhållandet mellan goodwill och totala tillgångar, efter att nedskrivningar av goodwill har exkluderats. Denna studie utgår från goodwill-posten som går att finna i företags balansräkning, med antagandet om att ackumulerade nedskrivningar har eliminerats från denna summa.

$$\text{Goodwillandel} = \frac{\text{Goodwill}}{\text{Totala tillgångar}}$$

Skuldsättningsgrad

Det finns argument för att god upplysningskvalitet leder till en lägre kapitalkostnad. Företag som har en högre skuldsättningsgrad kan således antas ha bättre upplysningskvalitet i syfte att minska sin kapitalkostnad. Genom att företag lämnar uttömmande information i form av upplysningar minskar de informationsasymmetrin och därmed minskar risken för långivare och de kan därigenom erhålla bättre lånevillkor. Enligt Mazzi m.fl. (2017) finns indikationer från flertalet tidigare studier att ett negativt samband mellan upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill och kapitalkostnaden existerar. Det är således av intresse att kontrollera för denna variabel. Nedan följer definitionen av skuldsättningsgrad.

$$\text{Skuldsättningsgrad} = \frac{\text{Totala skulder}}{\text{Eget kapital}}$$

Bransch

I Capital IQ finns branschindelningar som kan göras på olika detaljnivå. Då denna studies urval är relativt litet är en mer generell branschindelning önskvärt. Med allt för många branscher kan det bli svårt att urskilja ett eventuellt mönster då varje bransch representeras av ett alltför litet antal observationer. I denna studie ansågs Capital IQs branschindelning på sektornivå som en rimlig indelning och resulterade i ett antal på nio olika branscher. En sammanställning av dessa och hur många företag som ingår i varje bransch följer av tabellen nedan.

Tabell 2. Branscher

Bransch	Antal	Procent (%)
Kommunikationstjänster (<i>Communication Services</i>)	24	8,57
Sällanköpsvaror (<i>Consumer Discretionary</i>)	39	14,08

Dagligvaror (<i>Consumer Staples</i>)	15	5,42
Hälsovård (<i>Health Care</i>)	24	8,66
Industri (<i>Industrials</i>)	115	41,52
IT (<i>Information Technology</i>)	42	15,16
Material (<i>Materials</i>)	11	3,97
Fastighet (<i>Real Estate</i>)	6	2,17
Energi (<i>Utilities</i>)	1	0,36
Totalt	277	100,00

4.3 Urval

Denna studie är begränsad till att undersöka svenska börsnoterade företag. Valet att enbart studera börsnoterade företag grundar sig i att studien syftar till att undersöka efterlevnaden av upplysningskraven i IAS 36 punkt 134. I Sverige, och i övriga EU, ska alla noterade företag tillämpa IFRS i sin koncernredovisning (Europaparlamentet, 2002). I Sverige får även icke-noterade företag tillämpa IFRS i sin koncernredovisning, valet att exkludera dessa grundar sig i att informationen kring onoterade företag inte är lika lättillgänglig och saknas ofta i databaser. Därutöver är, enligt IFRS, användarna av de finansiella rapporterna främst nuvarande och potentiella investerare och att det därför är deras behov som informationen i rapporterna ska tillfredsställa. Noterade företag tenderar att ha en större andel investerare och kan därför antas utge mer information för att tillfredsställa investerarnas behov.

Att enbart studera svenska företag baseras på att det mellan länder finns institutionella skillnader som kan påverka hur uttömmande upplysningar företag väljer att lämna. Tidigare studier visar att företag i länder där det finns striktare kontroller tenderar att lämna mer information (Glaum m.fl., 2012). Då studien inte syftar till att undersöka institutionella skillnaders påverkan valdes denna variabel att hållas konstant genom att enbart studera företag som verkar inom samma land och således inom samma institutionella miljö.

För att kunna genomföra en trovärdig analys krävs det att urvalet inte är för litet. I och med de exkluderingar som gjorts försvann ett stort antal av de ursprungliga observationerna. En avgränsning mellan år 2012-2019 gjordes därför. Variabeln nedskrivning inhämtades för åren 2013-2019. Övriga variabler inhämtades för åren 2012-2018 då studien syftar till att undersöka om en nedskrivning i efterföljande redovisningsperiod har en påverkan på upplysningskvaliteten. Denna avgränsning genererade ett urval på 3 899 observationer. Därefter exkluderades sedan de företag som inte redovisade någon goodwill eftersom de ligger utanför studiens syfte. Även bank- och finansrelaterade företag utelämnades då de följer speciella regleringar som i sig kan driva upplysningskvaliteten (Lazar & Velte, 2018). Av de kvarvarande företagen avskildes de företag som gjort en nedskrivning. Därefter

gjordes en matchning i statistikprogrammet¹ för att kunna identifiera lika många företag som inte gjort en nedskrivning med de som gjort det. Matchningen gjordes utifrån studiens kontrollvariabler samt totala tillgångar och goodwill. I och med att mer liknande företag jämförs är förhoppningen att ett mer trovärdigt resultat ska kunna uppnås. I och med att matchningen gjordes på flera variabler minskade precisionen i matchningen, bland annat så var medelvärdet för goodwill för gruppen med nedskrivningar 444,4 medan det i gruppen utan nedskrivningar var 380,2. För att kunna få en bättre match hade ett större urval behövts alternativt att ett mindre antal variabler användes för matchningen.

Efter matchningen återstod 312 stycken observationer. Då denna studie utgår från årsredovisningen året innan själva observationen innebar detta att ett antal av företagen inte följde IFRS året innan eller att de inte var noterade alternativt noterade på en annan marknad, i de fallen eliminerades observationen. Ett visst antal årsredovisningar var inte heller möjliga att finna och observationerna var även i dessa fall tvungna att elimineras. Slutligen var en del av observationerna dotterbolag som frivilligt tillämpar IFRS, även dessa eliminerades, då denna studie utgår från koncernredovisningar. Detta ledde slutligen till ett urval på 277 stycken observationer där 143 stycken genomfört en nedskrivning i efterföljande redovisningsperiod och 134 inte hade gjort det.

Tabell 3. Urval

Bortfall	Antal
Initialt antal observationer	3899
Variabler saknas samt följer ej IFRS	-1394
Saknar goodwill	-851
Tillhör branschen Financials	-84
Matchning	-1258
Manuell borttagning	-35
Slutgiltigt urval	277

Regressionsanalyserna är dock baserade på ett mindre antal observationer då statistikprogrammet automatiskt uteslöt vissa observationer. Detta beror på att när standardfeleklustrades hade modellen inte tillräckligt många frihetsgrader för vissa av grupperna. De olika regressionsanalyserna är därmed baserade på olika antal observationer vilket kan påverka resultaten som genererats.

4.4 Insamling av litteratur och data

Insamling av tidigare forskning skedde främst genom funktionen Supersök på Göteborgs universitetsbiblioteks hemsida. Genom att söka på ett antal nyckelord genererades ett stort antal vetenskapliga artiklar inom området vilket gav en bra teoretisk grund för denna studie. Då nyckelord på engelska användes breddades sökningen och med hjälp av en kombination av olika sökord kunde de, för studien, mest relevanta artiklarna urskönjas. Genom att granska artiklarnas referenslistor kunde fler artiklar hittas och ett mönster kunde identifieras för vilka

¹ Matchningen gjordes med hjälp av kommandot "psmatch2" i STATA16

artiklar som ofta citerats vilket gav en bild av vilken tidigare forskning som anses viktig och relevant inom området.

Vid insamling av data användes databasen Capital IQ samt respektive företags årsredovisningar. Med hjälp av Capital IQ kunde information kring de utvalda företagen direkt hämtas till Excel. Informationen som inhämtades för de olika företagen var totala tillgångar, goodwill, nedskrivning, räntabilitet på totalt kapital, skuldsättningsgrad samt bransch. Med hjälp av dessa variabler kunde studiens kontrollvariabler beräknas och urvalet kunde utarbetas.

I företagens respektive årsredovisning inhämtades information främst från noterna. Informationen som var av intresse var noten/noterna gällande goodwill och nedskrivningsprövning av denna. Årsredovisningarna hämtades från respektive företags hemsida. För de företag som hade brutet räkenskapsår laddades den årsredovisning ner som avslutades det år som den enskilda observationen var hänförlig till. Exempelvis användes årsredovisningar som avsåg perioden 2012/2013 för observationer gällande år 2013.

5. Resultat och analys

I detta kapitel presenteras studiens resultat utefter de tre frågeställningarna. Inledningsvis redovisas resultatet från den genomförda innehållsanalysen följt av en beskrivning av varje delpunkts efterlevnad. Därefter presenteras resultatet av studien beskrivande statistik och de gjorda regressionsanalyserna. En löpande diskussion och jämförelse med tidigare forskningsresultat förs kring samtliga utfall i detta kapitel.

5.1 Frågeställning 1: Upplysningskvalitet

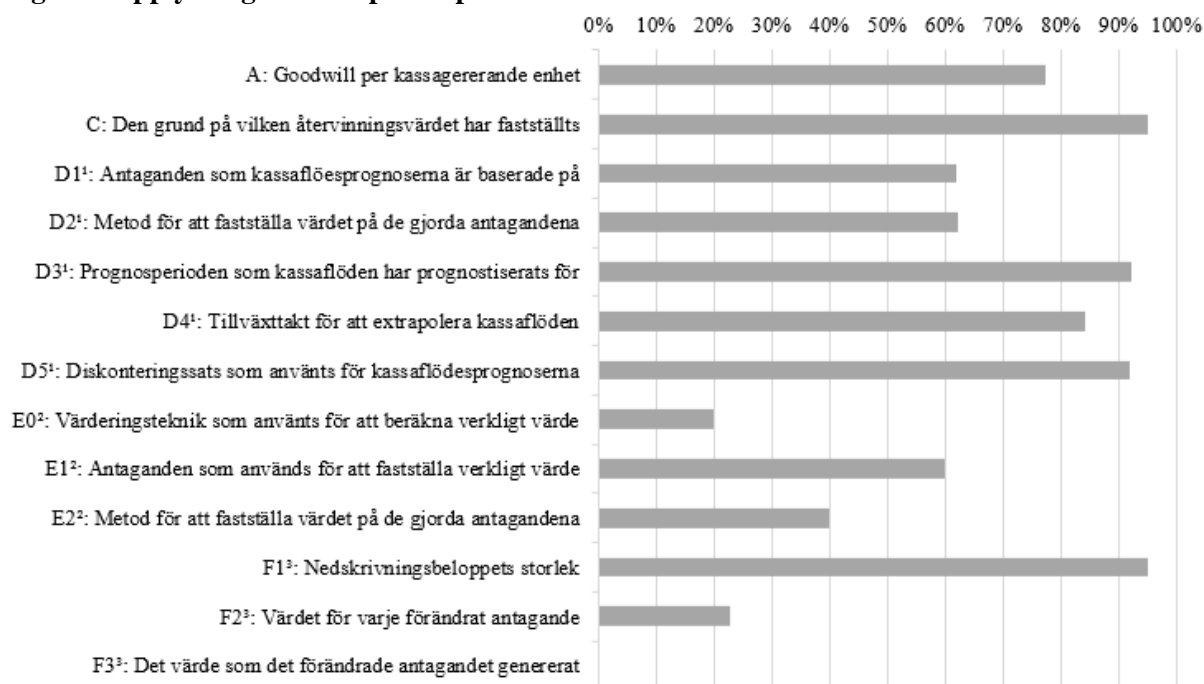
För att uppfylla syftet kring hur upplysningskvaliteten ser ut för svenska börsnoterade företag genomfördes en innehållsanalys av årsredovisningarna för de 277 observationer som denna studies urval genererade. Enligt den konstruerade kodningsmanualen erhöll urvalet en genomsnittlig upplysningskvalitet på 77,86% vilket innebär att 77,86% av det totala antalet delpunkter uppfylldes. I jämförelse med tidigare studier (Persson & Hultén, 2006; Carlin & Finch, 2010) tyder denna studies resultat på en högre grad av efterlevnad av IAS 36 punkt 134 och därmed högre upplysningskvalitet. Exempelvis identifierar Persson & Hultén (2006) inget företag som uppfyller samtliga krav medan ett flertal företag, enligt denna studie, erhåller en upplysningskvalitet på 100%. Hög kvalitet innebär att de upplysningar som företag lämnar till stor del innehåller all information som, enligt IFRS, är väsentlig för investerare. Dock måste man beakta att dessa krav är obligatoriska att följa och att samtliga delpunkter därför borde vara uppfyllda för att företag ska anses följa standarden fullt ut.

För att kunna genomföra en djupare analys av var de flesta företag brister i efterlevnad har en uppdelning, utefter delpunkterna i kodningsmanualen, gjorts och resultatet av detta presenteras i efterföljande avsnitt.

5.1.1 Upplysningskvalitet per delpunkt

I figuren nedan redovisas den genomsnittliga upplysningskvaliteten för de olika delpunkterna i kodningsmanualen. I figuren går det att utläsa att upplysningskvaliteten per delpunkt är mellan 0–95%. Det är med andra ord en stor spridning på hur bra efterlevnaden är beroende på vilken del i standarden som studeras.

Figur 1. Upplysningskvalitet per delpunkt

¹ Punkten följs om återvinningsvärdet fastställts med hjälp av nyttjandevärdet

² Punkten följs om återvinningsvärdet fastställts med hjälp av verkligt värde

³ Punkten följs om företaget gjort en nedskrivning under det studerade året

Delpunkt A

Delpunkt A innebär att företag ska redovisa värdet på goodwill per kassagenererande enhet. Resultatet visar att denna delpunkt har kunnat godkännas till största del med anledning då många företag kommunicerar värdet genom text eller tabellform på ett klart och begripligt sätt. Att bestämma vad som utgör en kassagenererande enhet är upp till varje företag att besluta, det innebär att det automatiskt förekommer subjektiva värderingar vilket resulterar i att antalet kassagenererande enheter varierar mellan företagen. De företag som inte godkändes redovisade enbart vilka kassagenererande enheter som fanns men uteslöt att presentera värdet för goodwill alternativt uteslöt helt att presentera de kassagenererande enheterna.

Ett exempel på ett företag som erhållit betyget noll (0) ett år medan betyget ett (1) ett annat år är FM Mattsson Mora Group AB. I årsredovisningen från 2013 presenterar de endast det totala värdet av goodwill men både redovisning av antalet kassagenererande enheter och vilket goodwillvärde som är hänförligt till dem saknades. I årsredovisningen från 2018 har företaget däremot lämnat både en förklaring till hur värdet på varje kassagenererande enhet beräknats samt bifogat en tabell som visar hur det totala värdet på goodwill är fördelat per kassagenererande enhet (se bilaga 2).

Delpunkt C

För att uppfylla delpunkt C ska företag redovisa den grund som återvinningsvärdet har bestämts på, det vill säga nyttjandevärde eller verkligt värde. Resultatet visar att det är denna delpunkt som de allra flesta företag har redovisat med en genomsnittlig kvalitet på 94,95%. Generellt var denna delpunkt lätt att bedöma eftersom IAS 36 ger användaren två konkreta val avseende värderingsmetod. Resultatet visade att majoriteten av urvalet redovisade i enlighet med nyttjandevärde vilket bidrog till att företagen därefter redovisade enligt

delpunkterna D1-D5. Enbart fem företag använder verkligt värde som värderingsmetod, varav tre företag redovisade enligt båda värderingsmetoderna beroende på vilken kassagenererande enhet som avsågs.

Delpunkt D1

Delpunkt D1 går ut på att beskriva de viktiga antagandena som använts för att beräkna kassaflödesprognoser. Denna delpunkt kräver betydligt mer upplysningar från företagets sida för att bli godkänd. I kodningsmanualen togs ingen hänsyn till vilka antaganden som företag valt att redovisa eftersom olika antaganden kan vara mer eller mindre viktiga beroende på i vilken bransch de verkar i. Istället låg fokus på att kontrollera att minst fem antaganden fanns redovisade tillsammans med beskrivning för ett godkännande.

Projektengagemang Sweden AB är ett exempel på ett företag som redovisar i linje med de krav som ställs avseende delpunkt D1. På ett klart och tydligt sätt presenteras sju viktiga antaganden som de utgått ifrån för att beräkna de framtida kassaflödena. Därefter presenteras vilken metod som har använts för att skatta värdet på de valda antagandena. Genom att företaget redovisar varje enskilt antagande var för sig gör det att informationen blir lätt att förstå och tolka vilket ökar användbarheten av de finansiella rapporterna. Det som flertalet av de observerade företagen brister i vid redovisningen av delpunkt D1 är antalet presenterade antagande, många redovisar tillväxttakt, prognosperiod och diskonteringsränta men inte mer än så. Exempelvis redovisar CAG Group AB (se bilaga 3) tre antaganden, prognosperiod, tillväxttakt och diskonteringsränta med en motivering till antagandena. Flertalet av företagen redovisade liknande och kunde därför inte anses uppnå delpunkten. Samtidigt var det även en del som presenterade fem eller fler antagande men utslöt att presentera hur dessa har uppskattats vilket bidrar att en del företag inte godkändes.

I likhet med Persson och Hulténs (2006) studie visar även vår undersökning att den delpunkt som flest företags upplysningskvalitet brister i är hur värdet av de viktiga antagandena har fastställts. En tänkbar anledning till en lägre grad av efterlevnad kan bero på att de krav som ställs i IAS 36 kan anses vara för svåra och komplexa att tolka utifrån standardens beskrivning (Petersen och Plenborg, 2010). Å andra sidan kan det handla om att företag medvetet väljer att utsluta denna information på grund av ovilja vilken går i linje med vad Carlin & Finch (2010) anser är den största anledningen till bristande efterlevnad av IAS 36.

Delpunkt D2

Genom att beskriva var informationen kommer ifrån för att fastslå värdet på de antaganden som gjorts i D1 uppfyller företag kravet för delpunkt D2. För att bli godkänd har företagen inte nödvändigtvis behövt uppfylla D1 utan en enskild bedömning har gjorts, dock visar undersökningen att den genomsnittliga redovisningskvaliteten avseende D1 (61,5%) och D2 (62,2%) är mycket likvärdiga. En anledning till att de observerade företagen generellt är något bättre på att uppfylla D2 än D1 kan bero på att det upplevs svårare att redovisa det antal antaganden som, enligt denna studie, krävs och att de istället fokuserar på att lämna färre antaganden men med utförligare information avseende varje antagande. Genomgående för samtliga företag är att en typ av standardtext används för att beskriva att värdet på antagandena återspeglar tidigare erfarenheter eller är i överensstämmelse med externa informationskällor. Detta godkänns av kodningsmanual men kan ifrågasättas om det tycks vara tillräckligt då det kan upplevas som att företagen inte vill lämna mer information än nödvändigt.

Resultatet visar ändå att flera av de observerade företagen har svårt att uppfylla upplysningskraven avseende vilken information som ligger bakom varje viktigt antagande vilket även Perssons och Hulténs (2006) studie bekräftar. Även Nasdaq Stockholm (2015, 2016, 2018) har påpekat att majoriteten av bristerna i upplysningen avseende nedskrivningsprövningar är som störst inom denna delpunkt.

Delpunkt D3

Denna delpunkt avser att redovisa den period för vilken de, av företagsledningen, prognostiserade kassaflödena är baserade på. De få företag som inte uppfyller kraven enligt D3 hade antingen presenterat en prognosperiod överstigande fem år men saknade motivering till detta alternativ redovisat prognosperioden i ett intervall, vilket inte godkänds enligt kodningsmanualen. Uppfattningsvis ses denna delpunkt inte som särskilt problematisk att redovisa vilket bidrog till att det sällan förelåg några bedömningssvårigheter.

Denna studies resultat står i kontrast till tidigare forskningsresultat beträffande delpunkt D3 som syftar till att redovisa tillväxttakt, där denna studie visar att det inte förekommer några direkta brister upplysningskvaliteten medan Perssons & Hultén (2006) menade att denna delpunkt i stor utsträckning var ofullständig. En anledning till att denna studies resultat skiljer sig från Persson & Hulténs (2006) kan bero på att denna standard var ny när deras undersökning genomfördes och att företag under dessa år har skaffat sig mer erfarenhet och kunskap om hur denna delpunkt bör presenteras.

Delpunkt D4

För att uppfylla kraven enligt delpunkt D4 krävs att företagen anger den procentuella tillväxttakt som används för att extrapolera kassaflöden utanför den valda prognosperioden. De företag som misslyckats har enbart presenterat att tillväxttakten går i linje med inflationen alternativt redovisat en tillväxttakt som inte ligger inom, det av kodningsmanualens godkända intervall, om 0-3%. I enlighet med kodningsmanualen har även företag underkänts om de inte presenterat en specifik tillväxttakt, det förekommer att företag väljer att presentera en ungefärlig tillväxttakt alternativt ett intervall.

Denna delpunkt kan upplevas som en av de enklare att uppfylla på grund av den tydliga formuleringen som finns i IAS 36, anledningen till att en del av företagen ändå inte uppfyller kraven kan vara som i många andra fall, att företagen inte vill avslöja företagsspecifik information alternativt att de inte förstår vikten av denna delpunkt.

Delpunkt D5

Delpunkt D5 syftar till att redovisa diskonteringsräntan som har använts för att nuvärdesberäkna de prognostiserade kassaflödena. I likhet med delpunkt C och D3 ligger resultatet på en hög nivå. Den största anledningen till att företag inte godkändes på denna delpunkt var för att de redovisade ett spann för vilken diskonteringsränta som använts. Detta bidrar till att det blir svårare för användare av de finansiella rapporterna att avgöra hur väl nedskrivningsprövningen har genomförts. Eftersom kvaliteten på upplysningarna är avgörande för hur användbar informationen är upplevs ett spann inte som lika tydlig information jämfört med de företag som redovisar en specifik procentsats.

Nasdaq Stockholm (2018) kritiserar att företag brister i att uppfylla de upplysningskrav som ställs avseende delpunkt D5 vilket inte stämmer överens med resultatet från denna studie. En orsak till denna skillnad kan till stor del bero på att företag i denna studie enbart behövt ange

en specifik diskonteringsränta i enlighet med kodningsmanualen medan Nasdaq Stockholm gjort sin bedömning utefter om diskonteringsränta har angetts innan skatt.

Delpunkt E0-E2

Företag som väljer att värdera sin goodwill till verkligt värde ska redovisa enligt delpunkterna E0-E2. Det innebär att återvinningsvärdet baseras på verkligt värde minus försäljningskostnader. Det ska då framgå om det är ett observerat marknadspris har använts eller om verkligt värde har bestämts utifrån en annan metod. Om marknadspris har använts behövs inte ytterligare information lämnas för E1-E2. Vid en kontroll av delpunkterna E0-E2 var det enbart fem av de observerade företagen som använde sig av verkligt värde metoden. Fyra av dessa underkändes på delpunkt E0. Det beror främst på att företagen inte har redovisat vilken indata-nivå värdet har värderats utifrån och enbart konstaterar att återvinningsvärdet värderats till verkligt värde.

Telia Company AB (2014) var det enda företaget som godkändes på varje delpunkt avseende E0-E2. De beskriver att återvinningsvärdet för Danmark, som ses som en kassagenererande enhet, har värderats till verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader. ICA gruppen AB (2013) har på liknande sätt redovisat att goodwill hänfört till Cervera har värderat till verkligt värde. Det som skiljer redovisningarna åt mellan dessa två företag är att Telia sedan redovisar betydligt mer utförligt att värderingen skett i enlighet med IFRS 13 verkligt värdevärdering nivå 3, för att sedan lämna ytterligare information om vilka antaganden som tagits hänsyn till samt ledningens syn på tillförlitligheten. ICA Gruppen redovisar enbart att verkligt värde används som en alternativ värderingsmetod om en kassagenererande enhet finns tillgänglig för försäljning. Utöver det redovisar de vilka viktiga antaganden som ligger till grund för beräkningarna men utan förklaring till vilka källor som informationen är baserad på. Det innebär att ICA delvis uppfyller delpunkt E0-E2 men lämnar inte tillräcklig med information för att nå upp till samtliga krav som ställs (se bilaga 4).

En tänkbar anledning till att enbart ett fåtal företag väljer att redovisa enligt delpunkt E0-E2 kan bero på att det är svårt eller i praktiken omöjligt att värdera goodwillposten till ett verkligt värde som kan anses tillförlitligt. För att kunna utföra en verkligt värdevärdering utifrån indata på nivå 1 krävs det att kassagenererande enheter handlas på en aktiv marknad vilket är mycket ovanligt då den information som behövs i många fall saknas för parterna. Om indata på annan nivå används kan det vara svårt och kostsamt för företag att säkerställa att värderingen blir tillförlitlig.

De resultat som denna studie uppvisar avseende delpunkterna E0-E2 bör tolkas med försiktighet då de endast baseras på fem observationer. Då urvalet är så pass litet går det inte dra generella slutsatser för hur väl svenska börsnoterade företag följer denna punkt. Det som dock kan konstateras är att en mycket liten andel av de svenska börsnoterade företag som undersökts väljer att värdera goodwillposten enligt verkligt värde-metoden.

Delpunkt F1-F3

En bedömning av delpunkterna F1-F3 har enbart skett i de fall de observerade företagen har redovisat en nedskrivning av goodwillposten under verksamhetsåret. För att uppfylla delpunkterna F1-F3 ska företag redovisa nedskrivningsbeloppet, ange värdet för varje förändrat antagande samt redovisa det belopp som det förändrade antagandet genererat. I studiens urval var det totalt 61 stycken företagsobservationer som hade gjort en nedskrivning. Av dessa observationer var det 95% som godkändes på delpunkt F1 medan det enbart var 23% som uppfyllde delpunkt F2 och 0% som uppfyllde delpunkt F3. Anledningen till att så

pass få lyckades uppfylla F2 var på grund av att de enbart redovisade att marknadsförutsättningarna hade förändrats men inget specifikt värde angavs. Ingen av observationerna uppfyllde delpunkt F3, vilket innebär att ingen av dem redovisade det belopp som det förändrade antagandet genererat. Enligt Lazar & Velte (2018) tenderar företag som gjort en nedskrivning att ha bättre upplysningskvalitet då informationsutlämnandet ses som mer nödvändigt när företagsledningen måste vidta åtgärder samt att standarden kräver mer detaljerad information i dessa fall. Resultatet i denna studie motsätter sig detta tidigare resultat då delpunkt F2 och F3 är de två delpunkter som absolut flest företag inte uppfyller.

5.1.2 Sammanfattning av frågeställning 1

Upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill är i denna studie hög i jämförelse med tidigare forskning (Persson & Hultén, 2006; Glaum m.fl., 2012). Dock är det vissa delpunkter som sticker ut i förhållande till de övriga, dessa är E0, F2 samt F3 då efterlevnadsgraden i dessa delpunkter ligger långt under övriga delpunkters resultat. De låga resultaten här bör tolkas med försiktighet då det var få av urvalets observationer som berördes av dessa delpunkter. Bortser man ifrån kategorierna gällande värdering till verkligt värde (E0-E2) och om en nedskrivning skett (F1-F3) är delpunkterna med bristande kvalitet delpunkterna D1 och D2. Trots att upplysningskvaliteten generellt sett är relativt hög är det få företag som uppfyller all de krav som IAS 36 ställer.

Att företag medvetet eller omedvetet utesluter att presentera väsentlig information bidrar till att jämförbarheten minskar och då även användbarheten. Då syftet med de finansiella rapporterna är att användarna ska kunna erhålla förståelse av företags underliggande ekonomiska verklighet blir jämförbarhet inom och mellan företags årsredovisningar väsentliga. En tänkbar anledning till att redovisningen brister i vissa delpunkter kan bero på företag värderar nyttan kontra kostnaden när de producerar sina årsredovisningar (Plenborg & Persson, 2010). Att lämna fullständiga upplysningar kostar både i form av resurser samtidigt som företag inte frivilligt vill avslöja allt för mycket om verksamheten.

5.2 Beskrivande statistik

I tabellen nedan redovisas de variabler som har använts i de statistiska testerna samt deras medelvärde, median, standardavvikelse, minimum- och maximumvärde. Därefter följer en redogörelse av studiens beskrivande statistik samt resultatet från korrelationsanalysen.

Tabell 4. Beskrivande statistik

Antal observationer						277
Variabel	Medelvärde	Median	Standardavvikelse	Min.	Max.	
Upplysningskvalitet	0,7786	0,8571	0,1999	0	1	
Nedskrivning	0,5162	1	0,5006	0	1	
Lönsamhet	3,6362	4,0007	5,1422	-30,2468	16,6563	
Storlek	5,8971	5,7489	2,0538	1,3186	10,4718	
Andel Goodwill	0,2864	0,2616	0,1871	0,0005	0,7344	
Skuldsättningsgrad	1,0955	0,8571	4,8740	0	75,0471	

I tabellen visas den beskrivande statistiken för studiens valda variabler. Det går bland annat att utläsa medelvärde och median ur tabellen. För samtliga variabler skiljer sig dessa åt. Det innebär att det finns observationer med extremvärden på ena sidan som drar upp eller ner medelvärdet (Djurfeldt m.fl., 2003) vilket i sin tur innebär att det finns en viss skevhet bland observationerna. Variabeln upplysningskvalitet har ett medelvärde på 0,78 medan medianen är 0,86. I detta fall innebär det att ett antal företag har en sämre upplysningskvalitet som drar ner medelvärdet. Detsamma gäller även för variabeln lönsamhet. För variablerna storlek, andel goodwill och skuldsättningsgrad gäller det motsatta. För dessa variabler finns istället ett antal observationer med höga extremvärden som drar upp medelvärdet. För variabeln nedskrivning är medianen 1 medan medelvärdet är 0,52. Detta är logistiskt då denna variabel är av binär karaktär och således bara kan anta värdet 1 eller 0. Då det för urvalet var ett fåtal fler observationer som hade genomfört en nedskrivning jämfört med de som inte gjort det är det givet att medelvärdet ligger strax över 0,5. Skillnaderna i medelvärde och median är dock inte särskilt stora för någon av variablerna vilket i sin tur innebär att skevheten inte är stor.

Med hjälp av standardavvikelsen, minimum- och maximumvärdet kan man avgöra hur stor spridningen är för respektive variabel. Om spridningen är stor innebär det att en större andel av observationerna ligger längre ifrån medelvärdet (Djurfeldt m.fl. 2003). De variablerna med störst spridning i denna studie är lönsamhet och skuldsättningsgrad. Standardavvikelsen för skuldsättningsgrad är 4,87 vilket är mer än tre gånger så stort som medelvärdet (1,10). Även minimum- och maximumvärdet ger bevis för den stora spridningen då det lägsta värdet är 0 medan det högsta ligger på 75,05. För lönsamhet är standardavvikelsen omkring 0,4 gånger så stor som medelvärdet (3,64), dock visar minimi- och maximumvärdet att det finns extremvärden då spannet sträcker sig från -30,25 till 16,66.

Slutligen kan det konstateras att det inte finns värden som verkar onormala eller överraskande då de befinner sig inom de intervall som förväntas.

Tabell 5. Korrelationsmatris

	Upplysningskvalitet	Nedskrivning	Lönsamhet	Storlek	Andel Goodwill	Skuldsättningsgrad
Upplysningskvalitet	1					
Nedskrivning	-0,0488	1				
Lönsamhet	0,0971	-0,0299	1			
Storlek	0,1143*	-0,1013*	0,2687***	1		
Andel Goodwill	0,1334**	0,0400	-0,0925	-0,2771***	1	
Skuldsättningsgrad	-0,0856	-0,0850	0,0514	-0,0249	0,1167*	1

* $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$

I tabellen ovan visas resultatet från Pearsons korrelationstest. Syftet med korrelationstestet är att se om det existerar multikollinearitet bland studiens valda variabler. Resultatet påvisar att det finns en viss samkorrelation mellan vissa av de oberoende variablerna. Den högsta korrelationen som kan avläsas ur tabellen är den mellan variablerna Andel Goodwill och Storlek och ligger på -0,28. Enligt tumregeln (Djurfeldt & Barmark, 2011) är multikollinearitet bekymrande om den överstiger 0,7 eller understiger -0,7. Multikollinearitet är inte något problem för denna studies valda variabler och deras tillförlitlighet ur detta hänseende behöver därför inte ifrågasättas.

5.3 Frågeställning 2: Branschskillnader

I tabellen nedan visas medelvärdet i upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill för de olika branscherna. Enligt tabellen är branschen med bäst upplysningskvalitet Energi med en efterlevnadsgrad på 85,7% medan Fastighet är branschen med sämst upplysningskvalitet med en efterlevnadsgrad på 10,7%. Upplysningskvaliteten för dessa branscher är dock bara baserad på en respektive sex observationer. Om man bortser från dessa är branschen med bäst upplysningskvalitet Industri med en genomsnittlig upplysningskvalitet på 81,8% och den med sämst är Material med en genomsnittlig upplysningskvalitet på 65,8%.

Tabell 6. Upplysningskvalitet per bransch

Bransch	Upplysningskvalitet (%)	Antal
Energi (<i>Utilities</i>)	85,7	1
Industri (<i>Industrials</i>)	81,8	115
Hälsovård (<i>Health Care</i>)	81,4	24
Sällanköpsvaror (<i>Consumer Discretionary</i>)	81,3	39
IT (<i>Information Technology</i>)	79,1	42
Kommunikationstjänster (<i>Communication Services</i>)	75,8	24
Dagligvaror (<i>Consumer Staples</i>)	68,6	15
Material (<i>Materials</i>)	65,8	11
Fastighet (<i>Real Estate</i>)	10,7	6

Enligt Glaum m.fl. (2012) tenderar företag inom samma bransch att utlämna information i samma omfattning som övriga företag inom branschen. Utifrån tabellen ovan kan man anta att sådan branschpraxis följs då en skillnad mellan upplysningskvaliteten i de olika branscherna verkar existera. Glaum m.fl. (2012) menar även att det i branscher där det är mer kostsamt att identifiera och värdera tillgångar och skulder vid företagsförvärv påverkar upplysningskvaliteten negativt, vilket även skulle kunna förklara det resultat som erhållits i denna studie. Detta innebär i sådana fall att det skulle vara svårare för branscherna Fastighet, Material och Dagligvaror att identifiera och värdera tillgångar och skulder. För att undersöka om denna branschskillnad statistiskt kan konstateras genomfördes ett ANOVA-test. Resultatet av detta redovisas i tabellen nedan.

Tabell 7. ANOVA-test

Justerat R2-värde	0,0403
Antal observationer	270
Variabel	P-värde
Bransch	0,0097

Då p-värdet är 0,01 innebär det att minst ett av medelvärden skiljer sig från resten med 99% säkerhet och att resultatet inte beror på slumpen. Testet genomfördes på 270 observationer, detta efter att Fastighet och Energi exkluderats vilka innehöll sex respektive en observation. Det kan alltså konstateras att det finns en signifikant skillnad mellan branschernas medelvärde avseende upplysningskvalitet som helhet. Det går dock inte med hjälp av detta test att veta exakt var skillnaderna ligger. I och med detta resultat kan de tendenser som visades redan i innehållsanalysen bekräftas. Det kan således antas att företag påverkas av den praxis som finns inom den specifika branschen. Då olika branscher möter olika typ av rörelserisk kan det tänkas vara av större vikt för företag inom vissa branscher att lämna mer uttömmande information. Om mer information lämnas till investerare kan företag minska informationsasymmetrin och därigenom minskas risken för investerare.

För att se var skillnaderna föreligger genomfördes ett post hoc-test (Tukeys test). Resultatet i detta test visade att det på en tioprocentig signifikansnivå fanns skillnader mellan två branschkombinationer. Dessa var mellan branscherna Industri och Dagligvaror samt mellan Industri och Material (se bilaga 5).

Sammanfattningsvis kan det konstateras att en viss branschskillnad existerar. Dock är inte denna skillnad såpass stor att det går att hitta någon signifikant skillnad mellan samtliga branscher när branscherna enskilt ställs mot varandra.

5.4 Frågeställning 3: En framtida nedskrivnings påverkan på upplysningskvaliteten

I detta avsnitt presenteras resultatet för regressionsanalysen för hela urvalet. Vidare presenteras resultatet från de logistiska regressionsanalyserna för de delpunkter där variabeln Nedskrivning har en signifikant påverkan på upplysningskvaliteten.

Tabell 8. Regression för hela urvalet

Justerat R2-värde	0,3314	
Antal observationer	274	
Variabel	Koefficient	P-värde
Nedskrivning	-0,0337	0,174
Lönsamhet	0,0003	0,888
Storlek	0,0227***	0,002
Andel goodwill	0,0961	0,196

Skuldsättningsgrad	-0,0369*	0,061
Konstant	0,7773	0,000

* $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$

Tabellen ovan visar resultatet för regressionsanalysen för hela urvalet. Ur tabellen kan bland annat de olika variabelernas koefficienter, standardfel samt p-värde utläsas. Det justerade R²-värdet för regressionen är 0,33 vilket innebär att 33,14% av variationen i den beroende variabeln kan förklaras med hjälp av modellen. Detta innebär att 66,86% av variationen inte kan förklaras med hjälp av modellen, det finns med andra ord andra faktorer som har en påverkan på upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill än de som har inkluderats i denna studie.

Syftet med denna studie är delvis att undersöka om en framtida nedskrivning kan förklara en sämre upplysningskvalitet. I och med resultatet från studiens regressionsanalys kan detta samband inte statistiskt säkerställas då variabeln nedskrivning har ett p-värde på 0,17. Även om variabeln hade varit statistiskt signifikant hade påverkan på kvaliteten varit liten i och med att koefficienten är -0,03.

Tabell 9. Logistiska regressionsanalyser

Delpunkt	Nedskrivning*	P-värde	Antal
A	0,0853	0,051*	272
D1	-0,1002	0,097*	271
D2	-0,1345	0,056*	271
D5	0,0713	0,050**	247

*samma kontrollvariabler som i den multipla linjära regressionsanalysen har använts, men presenteras inte här
* $p < 0,1$, ** $p < 0,05$, *** $p < 0,01$

I tabellen ovan visas resultatet för de logistiska regressionsanalyserna där A (goodwill per kassagenererande enhet), D1 (de antaganden som kassaflödesprognoserna är baserade på), D2 (metod för att fastställa värdet på de gjorda antagandena) och D5 (diskonteringsränta) är den beroende variabeln. Det var för dessa fyra delpunkter som variabeln Nedskrivning visade sig ha en signifikant påverkan på upplysningskvaliteten. Ingen av regressionerna visar dock på ett signifikant samband på under en femprocentig nivå. Enligt resultaten finns ett positivt samband mellan en bättre upplysningskvalitet och att en nedskrivning skett i efterföljande period för delpunkterna A och D5 medan ett negativt samband finns för delpunkterna D1 och D2. För delpunkt D1 innebär betakoefficienten för Nedskrivning att om upplysningskvaliteten ökar med 1 minskar sannolikheten för att en nedskrivning kommer att ske med 10,02%, detsamma gäller för delpunkt D2 fast med 13,45%. Det motsatta sambandet gäller för delpunkterna A och D5 med en ökning av sannolikheten med 8,53% respektive 7,13%.

Det negativa samband som delpunkterna D1 och D2 kan delvis besvara studiens frågeställning gällande om en sämre upplysningskvalitet leder till en nedskrivning efterföljande redovisningsperiod. Sambandet kan i dessa fall säkerställas på en tioprocentig signifikansnivå. Företag som inte gjort en nedskrivning under efterföljande

redovisningsperiod tenderar med andra ord att ha en bättre upplysningskvalitet avseende delpunkt D1 och D2.

En sämre upplysningskvalitet, för de företag som redovisade en nedskrivning i efterföljande period, förklaras med liknande argument som de som Lazar & Velte (2018) använde för att förklara den sämre upplysningskvaliteten hos mindre lönsamma företag. Mindre lönsamma företag löper, enligt författarna, större risk att redovisa en nedskrivning inom snar framtid och skadas därför mer av att lämna mer företagsspecifik information. Då nedskrivningar enligt Marton (2019) tenderar att redovisas allt för sent, kan det tänkas att företagsledningen besitter information angående att goodwillvärdet understiger det redovisade värdet redan perioden innan nedskrivning sker. Enligt Li m.fl. (2011) tenderar investerare att ha lägre förväntningar på företag som redovisar en nedskrivning, på grund av detta kan företagsledningen därför antas mindre villiga att lämna lika uttömmande information då de inte vill signalera att företaget står inför en framtida nedgång i lönsamhet.

6. Slutsats

I det avslutande kapitlet presenteras studiens slutsatser. Därefter lämnas förslag till fortsatta studier.

Resultatet från denna studie visar på en högre upplysningskvalitet i jämförelse med tidigare forskning. Det bör dock uppmärksammas att detta resultat kan bero på studiens utformade kodningsmanual. Skillnader i bedömningar kring de olika delpunkterna kan föreligga vilket påverkar hur väl de studerade företagen anses följa standarden. Anmärkningsvärt är att ingen av samtliga delpunkter uppfylls till 100% vilket innebär att standarden fortfarande kan upplevas som komplex och svår att följa fullt ut utifrån företagets perspektiv. Trots att samtliga företagsobservationer följer samma regelverk går det att konstatera att upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill skiljer sig mellan företag vilket medför att jämförbarheten minskar mellan och inom företagen. Eftersom IFRS är ett principbaserat ramverk, medför detta att företag kan utnyttja en viss flexibilitet i redovisningen samtidigt som det också krävs att företagen gör en del subjektiva bedömningar i de värderingsmetoder som används. Denna studies resultat visar att upplysningskvaliteten främst brister i de delpunkter där det krävs mer subjektiva bedömningar från företagsledningens sida. Om det beror på avsaknad kompetens hos företagen eller om det handlar om att informationen som ska redovisas anses allt för utlämnande för konkurrenter och användare av de finansiella rapporterna är svårt att säga.

Enligt ANOVA-testet föreligger det en viss branschskillnad kring upplysningskvaliteten avseende nedskrivningsprövning av goodwill. Företag i olika branscher delger olika mycket information till utomstående. Om denna skillnad beror på branschpraxis eller om det är svårare i vissa branscher att genomföra en nedskrivningsprövning är svårt att uttala sig om. Då branschskillnader existerar bidrar detta till att en jämförelse mellan företag som är verksamma inom olika branscher blir svårare, vilket i sin tur påverkar hur användbar informationen är för användarna av de finansiella rapporterna.

Den linjära multipla regressionsanalysen visade inte på att en framtida nedskrivning av goodwill kan förklara en sämre upplysningskvalitet. I och med att resultaten för de fyra genomförda logistiska regressionerna visar på motsatta tendenser är det svårt att dra några konkreta slutsatser kring dessa. Enligt regressionerna för delpunkt D1 och D2 innebär en nedskrivning i efterföljande redovisningsperiod att sannolikheten ökar för att dessa delpunkter uppfylls. För delpunkterna A och D5 gäller det motsatta. Det finns därför få indikationer som pekar på att en framtida nedskrivning av goodwill kan förklara en sämre upplysningskvalitet.

Resultat tyder itället att många företag är extra informativa för att minska informationsasymetrin

6.1 Förslag till vidare studier

Utifrån de resultat och indikationer som studiens resultat visar har en del tankar kring fortsatta studier formats. Ett förslag är att studera upplysningskvalitet avseende nedskrivningsprövning av goodwill genom en kvalitativ metod. Genom djupgående intervjuer med företag och dess ledning kan en djupare förståelse kring vilka delar i standarden som

anses svåra att uppfylla. En annan vinkel är att se de ur revisorns perspektiv. Genom intervjuer med revisorer kan en bild skapas kring var de anser att de största bristerna finns och vilka områden de anser svårast att bedöma tillförlitligheten kring.

Ett annat förslag är att utforma en kodningsmanual som istället fångar huruvida företag delger mer företagsspecifik information istället för användning av standardtexter. Genom användning av standardtexter kan företag, i denna studie, erhålla poäng men det är tveksamt hur användbar informationen faktiskt är för användarna. Om man således utformar kodningsmanualen annorlunda kan en bättre bild ges av hur stor nytta användarna har av de lämnade upplysningarna. Det hade även varit av intresse att bedöma upplysningskvaliteten med hjälp av ett textanalysprogram för att leta efter ord som tyder på osäkerhet. Osäkerheten i formuleringarna hade kunnat indikera på att företag inte specifikt vill uttrycka sig angående vissa saker då ledningen anser att det skulle kunna tolkas negativt av marknaden. Detta skulle i sin tur kunna indikera på att en nedskrivning inom snar framtid kommer att ske.

Källförteckning

Andreicovici, I., Jeny, A. & Lui, D. (2020) Disclosure Transparency and Disagreement Among Economic Agents: The Case of Goodwill Impairment, *European Accounting Review*, 29:1, 1-26. DOI: [10.1080/09638180.2019.1677259](https://doi.org/10.1080/09638180.2019.1677259)

Bepari, K., Rahman, S. & Mollik, A. (2014) Firms' compliance with the disclosure requirements of IFRS for goodwill impairment testing: Effect of the global financial crisis and other firm characteristics, *Journal of Accounting & Organizational Change*, 25 February 2014, Vol.10(1), pp.116-149

Bryman, A. & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. 3. uppl. Stockholm: Liber AB.

Carlin, T. & Finch, N. (2010) Evidence on IFS goodwill impairment testing by Australian and New Zealand firms, *Managerial Finance*, 10 August 2010, Vol.36(9), pp.785-798

Carvalho, C., Rodrigues, A.M. & Ferreira, C. (2016) Goodwill and Mandatory Disclosure Compliance: A Critical Review of the Literature, *Australian Accounting Review*, vol 26(4).

Djurfeldt, G., Larsson R. & Stjärnhagen, O. (2003). *Statistisk verktygslåda 1*. Lund: Studentlitteratur AB

Djurfeldt G. & Barmark, M. (2011). *Statistisk verktygslåda 2*. Lund: Studentlitteratur AB

Europaparlamentets och rådets förordning 2002/1606/EG av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder

Gauffin, B., Hagström, T. & Nilsson, S-A. 2016. Rörelseförvärv enligt IFRS 3, tionde året - bättre än så blev det inte. *Balans*, 2016(1), s.1-7

Glaum, M., Schmidt, P., Street, D. & Vogel, S. (2012) Compliance with IFRS 3- and IAS 36-required disclosures across 17 European countries: Company- and country-level determinants. *Accounting and Business Research*, 43(3), 1-42. DOI: [10.1080/00014788.2012.711131](https://doi.org/10.1080/00014788.2012.711131)

Godfrey, M. & Koh, P. (2009) goodwill impairment as a reflection of investment opportunities. *Accounting & Finance*, March 2009, Vol.49(1), pp.117-140

Gros, M. & Koch, S. (2015) Goodwill Impairment Test Disclosures Under IAS 36: Disclosure Quality and its Determinants in Europe. *SSRN Electronic Journal*. DOI: [10.2139/ssrn.2636792](https://doi.org/10.2139/ssrn.2636792)

Hair Jr, J.F., Black, W.C., Babin, B.J. & Anderson, R.E. (2014). *Multivariate Data Analysis*. Edinburgh Gate. Pearson Education.

IASB, 2008b. Discussion Paper: Business Combinations - Disclosure, Goodwill and Impairment. Mars 2020.

IASB, (2007 & 2017) *IAS 36 - Nedskrivningar*, Internationell redovisningsstandard i Sverige. IFRS/IAS 2007 & 2017, Stockholm: FAR Förlag

Jaggia, S. & Kelly, A. (2019). *Business Statistics: Communicating with numbers*. New York: McGraw-Hill Education.

Lazar, L & Velte, P. (2018) Determinants of mandatory goodwill disclosure: the case of impairment testing in Germany. *Managerial and Financial Accounting*, Vol. 10, No. 4 s.301

Li, Z., Shroff, P.K., Venkataraman, R. & Zhang, I. (2011) Causes and consequences of goodwill impairment losses. *Review of Accounting Studies* 16, 745–778. DOI: <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1007/s11142-011-9167-2>

Marton, J., Lundqvist, P. & Pettersson, A.K. (2018). *IFRS – i teori och praktik*. 6 uppl. Stockholm: Sanoma utbildning.

Marton, J. 2019. Blir nedskrivning av tillgångar allt för subjektivt. *Balans 2019* (5), s.42

Mazzi, F., André, P., Dionysiou, D. & Tsalavoutas, I. (2017). Compliance with goodwill related mandatory disclosure and the cost of equity capital. *Accounting and Business Research*, 47(3). DOI: [10.1080/00014788.2016.1254593](https://doi.org/10.1080/00014788.2016.1254593)

Nasdaq Stockholm. (2015). *Övervakning av regelbunden finansiell information 2015*. https://www.fi.se/contentassets/e258fcee397b414c82c0895fc0f766b9/arsrapporter/--vervakning-av-regelbunden-finansiell-information-2015_tcm5044-51953.pdf (Hämtad 2020-05-18)

Nasdaq Stockholm. (2016). *Övervakning av regelbunden finansiell information 2016*. https://www.fi.se/contentassets/e258fcee397b414c82c0895fc0f766b9/arsrapporter/2016_--rsrapport_redovisningen_final_tcm5044-51949.pdf (Hämtad 2020-05-18)

Nasdaq Stockholm. (2018). *Övervakning av regelbunden finansiell information 2018*. https://www.fi.se/contentassets/e258fcee397b414c82c0895fc0f766b9/arsrapporter/2018_arsrapport_redovisningsovervakning_tcm5044-68204.pdf (Hämtad 2020-05-18)

Persson, L-E & Hultén, K. (2006). Redovisning enligt IFRS: tre “heta” IFRS-områden Goodwill - ett område som krävt betydande resurser, *Balans* s.6–7.

Petersen, C., & Plenborg, T. (2010) How Do Firms Implement Impairment Tests of Goodwill? *Abacus*, 46 (4), s. 419–446.

Rehnberg, P. (2012). *Redovisning av immateriella tillgångar i samband med förvärvskalkylering - principbaserade redovisningsregler och relevans*. Diss., Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

Rimmel, G. (2016). Disclosure teorier. I Jonäll, K & Rimmel, G. (red.) *Redovisningsteorier*. Stockholm: Sanoma utbildning, s. 77-87.

SCB (Statistiska Centralbyrån) (2019-09-30) *Sveriges BNP* [Elektronisk]. Stockholm: SCB. Tillgänglig: <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/samballets-ekonomi/bnp-i-sverige/> (Hämtad 2020-04-16)

Bilagor

Bilaga 1- IAS 36 punkt 134

Ett företag ska lämna den information som krävs enligt a–f för varje kassagenererande enhet (grupper av enheter) för vilken det redovisade värdet för goodwill eller för immateriella tillgångar med obestämbara nyttjandeperioder som är fördelat på den enheten (gruppen av enheter) är betydande i jämförelse med företagets totala redovisade värde för goodwill eller för immateriella tillgångar med obestämbar ekonomisk livslängd:

- a. Det redovisade värdet för goodwill som fördelas på enheten (gruppen av enheter).
- b. Det redovisade värdet för immateriella tillgångar med obestämbara nyttjandeperioder som fördelas på enheten (gruppen av enheter).
- c. Den grund på vilken enhetens (gruppen av enheters) återvinningsvärde har fastställts (det vill säga nyttjandevärde eller verkligt värde med avdrag för kostnader för försäljning/avyttring).
- d. Om enhetens (gruppen av enheters) återvinningsvärde baseras på nyttjandevärde varje viktigt antagande på vilket företagsledningen har baserat sina kassaflödesprognoser för den period som täcks av de senast gjorda budgetarna/prognoserna. Viktiga antaganden är sådana antaganden för vilka enhetens (gruppen av enheters) återvinningsvärde är mest känsligt, en beskrivning av företagsledningens metod för att fastställa det värde eller de värden som innefattas i varje viktigt antagande, huruvida det värdet eller de värdena återspeglar tidigare erfarenheter eller, i tillämpliga fall, är i överensstämmelse med externa informationskällor, och, om så inte är fallet, hur och varför de skiljer sig från tidigare erfarenheter eller externa informationskällor, den period över vilken företagsledningen har prognostiserat kassaflöden baserat på finansiella budgetar/prognoser som fastställts av företagsledningen och när en period som är längre än fem år används för en kassagenererande enhet (grupp av enheter), en förklaring till varför den längre perioden är motiverad, den tillväxttakt som används för att extrapolera kassaflödesprognoser bortom den period som täcks av de senast gjorda budgetarna/prognoserna, och motivet till att använda en tillväxttakt som överstiger den långfristiga tillväxttakten för de produkter, branscher eller land eller länder i vilket företaget är verksamt, eller för den marknad för vilken enheten (gruppen av enheter) är avsedd, den diskonteringsssats eller de diskonteringsssatser som tillämpas på kassaflödesprognoserna.
- e. Om enhetens (gruppens av enheter) återvinningsvärde baseras på verkligt värde efter avdrag för kostnader vid försäljning/utrangering, den värderingsteknik som används för värdering till verkligt värde efter avdrag för kostnader vid försäljning/utrangering. Ett företag är inte skyldigt att lämna de upplysningar som krävs enligt IFRS 13. Om verkligt värde efter avdrag för kostnader vid försäljning/utrangering inte värderas med hjälp av ett noterat pris för en identisk enhet (grupp av enheter) ska ett företag lämna följande upplysningar:

Varje viktigt antagande på vilket företagsledningen har baserat sitt fastställande av verkligt värde efter avdrag för kostnader vid

försäljning/utrangering. Viktiga antaganden är sådana antaganden för vilka enhetens (gruppen av enheters) återvinningsvärde är mest känsligt. En beskrivning av företagsledningens metod för att fastställa det värde eller de värden som innefattas i varje viktigt antagande, huruvida dessa värden återspeglar tidigare erfarenheter eller, i tillämpliga fall, är i överensstämmelse med externa informationskällor, och, om så inte är fallet, hur och varför de skiljer sig från tidigare erfarenheter eller externa informationskällor.

- ii A Den nivå i hierarkin för verkligt värde (se IFRS 13) som värderingen till verkligt värde hänförs till i sin helhet (utan hänsyn till observerbarheten hos ”kostnader vid försäljning/utrangering”).
- ii B Om värderingstekniken har förändrats, förändringen och skälet eller skälen till denna förändring.

Om verkligt värde efter avdrag för kostnader vid försäljning/utrangering värderas med hjälp av diskonterade kassaflödesprognoser ska ett företag lämna följande upplysningar:

- ii i Den period för vilken företagsledningen har prognostiserat kassaflödet.
- iv Den tillväxttakt som har använts för att extrapolera kassaflödesprognoserna.
- v Den eller de diskonteringsfaktorer som har använts för kassaflödesprognoserna.

f. Om en rimligt möjlig förändring i ett viktigt antagande på vilket företagsledningen har baserat sitt fastställande av enhetens (gruppen av enheters) återvinningsvärde skulle innebära att enhetens (gruppen av enheters) redovisade värde skulle överstiga dess återvinningsvärde

- i. det belopp med vilket enhetens (gruppen av enheters) återvinningsvärde överstiger dess redovisade värde,
- ii. det värde som är tilldelat det viktiga antagandet,
- iii. det belopp med vilket värdet som innefattats i det viktiga antagandet måste ändras, efter det att eventuella följd effekter av ändringen på de andra variabler som använts för att beräkna återvinningsvärdet införlivats, för att enheten (gruppen av enheters) återvinningsvärde ska motsvara dess sammanlagda redovisade värde

Bilaga 2 – Utdrag från FM Mattsson Mora Group ABs årsredovisning

År 2013

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Återvinningsbart belopp för en KGE fastställs baserat på beräkningar av nyttjandevärde. Dessa beräkningar utgår från uppskattade framtida kassaflöden före skatt baserade på finansiella budgetar enligt företagsledningens strategiplan som täcker en femårsperiod. Kassaflöden bortom femårsperioden extrapoleras med hjälp av bedömd tillväxttakt. Tillväxttakten överstiger inte den långsiktiga tillväxttakten för den bransch inom vilken Ostnor verkar.

Dessa antaganden har använts för att analysera den kassagenererande enheten. Ledningen har fastställt den budgeterade rörelsemarginalen baserat på tidigare resultat och sina förväntningar på marknadsutvecklingen. Den diskonteringsränta som används anges före skatt och återspeglar specifika risker som gäller för den kassagenererande enheten.

Nedskrivningstestet visar inte på något nedskrivningsbehov.

För känslighetsanalys se not 4.

År 2018

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill och varumärke

Bedömning av återvinningsvärdet av koncernens goodwillposter och varumärke sker uteslutande utifrån de kassagenererande enheternas nyttjandevärde som bygger på de kassaflöden efter skatt som bedöms genereras under enheternas återstående livslängd med antagande om evig livslängd. De framtida kassaflödena som använts vid beräkning av respektive enhets nyttjandevärde baseras på koncernledningens gjorda kassaflödesprognoser för en tidsperiod om fem år.

Viktiga variabler

Tillväxt

Metod för att skatta dessa värden: Koncernledningen förväntar sig en långsiktig positiv utveckling på de marknader där koncernens produkter används. Tillväxtprognoserna bygger bland annat på externa prognoser och diskussioner med större kunder och samarbetspartners. Efter prognosperioden om fem år baseras kassaflödena på en årlig tillväxt om 2,0 procent (2,0).

Diskonteringsränta

Metod för att skatta dessa värden: Diskonteringsräntan är fastställd med hänsyn taget till marknadens förutsättningar och koncernens avkastningskrav. De prövade enheterna uppvisar samma risk och har därför samma diskonteringsränta om 9,6 procent (9,6) efter skatt vilket motsvarar 11,9 procent (12,6) före skatt.

Rörelsemarginal

Metod för att skatta dessa värden: Antaganden om rörelsemarginal är baserade på historisk erfarenhet samt bedömning om framtiden utifrån koncernledningens bästa bedömningar om kostnadsutveckling för personal och köpta varor.

Koncernledningen bedömer att rimligt möjliga förändringar i dessa variabler för Sverige inte skulle ha så stor effekt att de var och en för sig skulle reducera återvinningsvärdet till ett värde som är lägre än det redovisade värdet. Återvinningsvärdet för Danmark relaterad till förvärvet av Damixa överstiger det redovisade värdet med 38,0 Mkr (35,6).

De värden som använts i nyttjandevärdeberäkningen för evigt kassaflöde för goodwill i Danmark och de ändrade värden som leder till att återvinningsvärdet är lika med redovisat värde är följande:

Variabel	Antaget värde, %	Ändrat värde, %*
Årlig tillväxt efter prognosperioden	2,0	-1,4
Diskonteringsränta	9,6	11,3
Rörelsemarginal efter prognosperioden	6,5	5,0

* Respektive variabels antagna värde har ändrats vart och ett för sig.

Goodwill fördelat per kassagenererande enhet, Mkr	2018	2017
Sverige	93,6	93,5
Danmark	25,6	24,7

Varumärke fördelat per kassagenererande enhet, Mkr	2018	2017
Danmark	39,2	37,7

Bilaga 3 – Utdrag från Projektengagemang Sweden ABs och CAG Group ABs årsredovisning

Delfråga D1 - Utdrag från Projektengagemang Sweden AB årsredovisning 2017

Nedskrivningsprövning för goodwill i kassagenererande enheter
I balansräkningen för Projektengagemang ingår goodwill med totalt 302 963 (90 124) Tkr. Koncernens immateriella tillgångar härrör i huvudsak från rörelseförvärv. Dessa förvärvade immateriella tillgångar består till stor del av goodwill, eftersom det i huvudsak är humankapitalet i form av medarbetarkompetens som utgör värdet i konsultföretag. Övriga immateriella tillgångar är kundrelationer med totalt 17 107 Tkr.

Andra immateriella tillgångar som identifierats i samband med förvärv är bland annat orderstock, kundstock och referensobjekt. Nyttjandeperioden för dessa övriga immateriella tillgångar är 3 till 10 år.

Goodwill och övriga immateriella tillgångar har fördelats på lägst identifierbara kassagenererande enhet. Goodwill skrivs inte av löpande utan värdet provas minst årligen under fjärde kvartalet eller när indikationer om nedskrivningsbehov föreligger genom att förväntat framtida kassaflöde diskonteras med en vägd genomsnittlig kapitalkostnad per kassagenererande enhet. Nuvärdet av kassaflödena, nyttjandevärdet, jämförs med bokfört värde inklusive goodwill och övriga immateriella tillgångar.

Vid beräkning av kassagenererande enheters nyttjandevärde har antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar gjorts. Ändringar av dessa antaganden och uppskattningar skulle kunna ha effekt på goodwillens redovisade värde. Beräkningsmodellen bygger på en diskontering av framtida prognostiserade kassaflöden som ställs mot enhetens redovisade värden. De framtida kassaflödena har baserats på femårsprognoser framtagna av ledningen för respektive kassagenererande enhet. Kassagenererande enhet beräknas på segment. Följande viktiga antaganden har använts:

Omsättning: Verksamhetens konkurrenskraft, förväntad konjunkturutveckling för byggproduktion, allmän samhällsekonomisk utveckling, investeringsplaner för offentliga och kommunala beställare, ränteläge och lokala marknadsförutsättningar.

Investeringsbehov: Verksamheternas investeringsbehov bedöms utifrån de investeringar som krävs för att uppnå prognostiserade kassaflöden i utgångsläget, det vill säga utan expansionsinvesteringar. I normalfallet har investeringsnivån motsvarat avskrivningstakten på materiella anläggningstillgångar.

Skattebelastning: Skattesatsen i prognoserna baseras på Projektengagemangs förväntade skattesituation avseende skattesats, underskottsavdrag m.m.

Långsiktig tillväxt: I samtliga värderingar har antagits en långsiktig uthållig tillväxttakt bortom prognosperioden på 2 (2) procent, vilken bedöms spegla marknadens långsiktiga tillväxt. Med nedanstående angivna undantag antas samma tillväxttakt gälla även för omsättningen under prognosperioden.

Rörelsemarginal: Prognostiserad rörelsemarginal har antagits vara de tre senaste årens genomsnitt.

Rörelsekapital- och återinvesteringsbehov: Behovet har antagits ligga i linje med år 2016 och en tillväxttakt lika med den långsiktiga uthålliga tillväxttakten.

Diskonteringsränta efter skatt: Denna fastställs baserat på följande variabler: riskfri ränta, marknadspremie, betavärde, kapitalstruktur och lokala skattesatser. Prognostiserade kassaflöden samt restvärde diskonteras till nuvärde med en vägd kapitalkostnad enligt WACC (Weighted average cost of capital). Denna baseras på antaganden om genomsnittlig ränta på 10-åriga statsobligationer och en företagspecifik riskfaktor. Räntenivån på lånat kapital är satt till den genomsnittliga räntenivån på koncernens nettoskuldansättning. Avkastningskravet på eget kapital är uppbyggt enligt Capital Asset Pricing Model. I genomförda beräkningar av nyttjandevärde har koncernens genomsnittliga diskonteringsränta för 2017 beräknats till 11,02 (11,52) procent före skatt och 8,59 (8,98) procent efter skatt.

Samma diskonteringsränta har använts för samtliga kassagenererande enheter och motiveras med att det är likartad verksamheter inom samma geografiska områden.

En känslighetsanalys visar att goodwillvärdena skulle försvaras även om diskonteringsräntan skulle höjas med 10 procent eller om den uthålliga tillväxttakten (bortom femårsperioden) skulle sänkas till 10 procent, om rörelsemarginalen skulle sänkas med 6 procent.

Slutsatsen av denna prövning är att det inte föreligger något nedskrivningsbehov eftersom nyttjandevärdena överstigit bokfört värde inklusive goodwill och övriga immateriella tillgångar. Det är företagsledningens bedömning att inga rimligt möjliga förändringar i viktiga antaganden för kassagenererande enheter skulle leda till nedskrivningsbehov.

Utdrag från CAG Group AB årsredovisning 2018

Koncessioner, patent, licenser, varumärken och liknande rättigheter

Varumärkesrättighet som är bokad i dotterbolaget C.A.G MoveU och avser förvärv av rättigheten till varumärket och tjänsten MobiU. Varumärkesrättighet skrivs av linjärt under fem år.

Nedskrivningsbedömning av goodwill

Vid nedskrivningsbedömningen av goodwill ses respektive dotterbolag som en kassagenererande enhet. Nedskrivningsprövningen görs sedan på respektive dotterbolag. Prövningen görs minst en gång om året, eller då det finns skäl att misstänka att värdet på goodwill gått ned. Det återvinningsbara värdet för respektive kassagenererande enhet baseras på nyttjandevärdet, vilket är nuvärdet av de uppskattade framtida kassaflödena.

Kassaflödesprognosen baseras på budget för år 2019, samt på affärsplanen för respektive dotterbolag för åren 2020 – 2022. Tillväxten

under dessa år ligger i linje med historisk organisk tillväxt i intervallet 2-5%. Bortom år 2022 har en årlig tillväxt om 1,5% använts för samtliga kassagenererande enheter. Bolagets marginaler är baserade på koncernens affärsplaner utifrån vad som bedöms vara en uthållig nivå på lång sikt.

Den vägda genomsnittliga kapitalkostnaden (WACC – Weighted Average Cost of Capital), som används för att diskontera de framtida kassaflödena, har beräknats genom att tillämpa CAPM, och beräknats före skatt. Kapitalkostnaden har beräknats till 12,5% före skatt, och baseras på koncernens nuvarande kapitalstruktur. Mot bakgrund av att risknivån har bedömts snarlik för samtliga dotterbolag, har samma diskonteringsränta tillämpats i samtliga nedskrivningsbedömningar.

En känslighetsanalys visar att goodwillvärdena kan försvaras, även vid rimliga förändringar i tillväxttakter, marginaler och kapitalkostnad.

Goodwill i CAG Mawell AB inkluderar inkråmsgoodwill om 908 (2 271) KSEK.

Bilaga 4 – Utdrag från Telia Companys och ICA Gruppen ABs årsredovisning

Delfråga E0-E2 - Utdrag från Telia Companys årsredovisning 2014

Prövning av nedskrivningsbehov

Goodwill har, i avsikt att kunna pröva nedskrivningsbehov, allokerats till kassagenererande enheter enligt TeliaSoneras affärsmässiga organisation. I de flesta fall utgör varje land inom respektive rapporterbart segment en kassagenererande enhet. Redovisat värde (i samband med prövning av nedskrivningsbehov definierat som operativt segmentkapital och allokerade gemensamma tillgångar från koncernfunktion Group Technology minus uppskjuten skatt på verkligt värdejusteringar och kapitalmässigt justerat för innehav utan bestämmande inflytande i goodwill) för samtliga kassagenererande enheter prövas årligen med avseende på nedskrivningsbehov. Återvinningsvärdet (dvs det högre av nyttjandevärde och verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader) fastställs normalt baserat på nyttjandevärde, framtaget med användande av diskonterade kassaflödesberäkningar. För Danmark är återvinningsvärdet baserat på verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader.

Beräknat verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader för Danmark är framtaget med användande av diskonterade kassaflödesberäkningar som baseras på antaganden som marknadsaktörer skulle beakta och verkligt värde-värderingen kategoriseras i nivå 3 i verkligt värde-hierarkin enligt IFRS 13. Se not K3 "Betydelsefulla redovisningsprinciper" avsnitt "Nivåer inom verkligt värde-hierarkin". Vid beräkning av nyttjandevärden använde ledningen vad den anser vara rimliga antaganden, baserade på bästa tillgängliga information. Väsentliga antaganden var försäljningstillväxt, EBITDA-marginalens utveckling, diskonteringsränta (Weighted Average Cost of Capital, WACC) och slutvärde för tillväxten i fritt kassaflöde. Beräkningen av verkligt värde för Danmark baserades på prognostiserade kassaflöden, vilka ledningen anser avspeglar

historiska erfarenheter, prognoser i branschstudier och annan externt tillgänglig information. Beräkningarna av nyttjandevärdet baserades på av ledningen godkända prognoser, vilka enligt ledningens bedömning avspeglar historiska erfarenheter, prognoser i branschstudier och annan externt tillgänglig information. Ledningen anser att nyttjandevärdet baserat på interna affärsplaner ger en mer korrekt bild av värdet för TeliaSonera, samt en mer långsiktig värdering jämfört med börsvärden som i vissa fall kan vara lägre än de verkliga värden som härleds från TeliaSoneras interna långsiktiga affärsplaner.

Förväntade kassaflöden diskonteras med en vägd genomsnittlig kapitalkostnad (WACC) för den relevanta kassagenererande enheten. WACC härleds från den riskfria räntan i lokal valuta, landets riskpremie, affärsrisken som representeras av uppskattad beta, den lokala aktiemarknadsriskpremien och en uppskattad rimlig lånekostnad över den riskfria räntan. Diskonteringsräntan före skatt kan normalt inte observeras direkt eller mätas. Den beräknas genom iteration - genom att först göra en DCF-beräkning baserat på kassaflöden efter skatt med en diskonteringsränta efter skatt, och sedan bestämma vad diskonteringsräntan före skatt skulle behöva vara för att ge ett nyttjandevärde baserat på diskonterade kassaflöden före skatt som är lika stort som nyttjandevärdet beräknat baserat på DCF-beräkningen efter skatt.

Prognosperioder, diskonteringsräntor (WACC), och slutvärden för tillväxt i fritt kassaflöde som användes för att extrapolera kassaflöden bortom prognosperioden varierade för de kassagenererande enheterna på det sätt som presenteras nedan. Ledningen anser att de slutvärden för tillväxt som använts inte i något fall överstiger de genomsnittliga tillväxttakterna för de marknader där TeliaSonera verkar.

Utdrag från Ica Gruppen AB årsredovisning 2013

Nedskrivningar av immateriella anläggningstillgångar ingår i raden försäljningskostnader i resultaträkningen. Nedskrivningar har under året skett av hela det bokförda beloppet avseende varumärken hänförliga till Cervera (82) och tidningen Hälsa (10). Nedskrivning har även skett av goodwill hänförlig till Hemtex med 104 och Cervera med 27, båda ingående i segment portföljbolagen. Efter nedskrivningen redovisas ingen goodwill avseende Hemtex och Cervera.

Nedskrivningarna av varumärken och goodwill har skett i samband med den genomgång som har gjorts av portföljbolagen och dess roll i ICA Gruppen. Nedskrivningen av Hemtex har skett till nyttjandevärdet, medan nedskrivningen av Cervera har skett till verkligt värde efter försäljningskostnader i samband med att Cervera klassificerats som tillgång tillgänglig för försäljning. Goodwill hänförlig till Forma har prövats för nedskrivning i samband med att Forma klassificerats som tillgång tillgänglig för försäljning.

Goodwill är hänförlig till den lägsta nivå som den övervakas i den interna styrningen. För goodwill hänförlig till verksamheten i den svenska butiksrörelsen innebär det att den är hänförlig till segmentet ICA Sverige. För goodwill hänförlig till segment portföljbolagen är den hänförlig till InkClub respektive förlagsverksamheten i Forma.

ICA Sverige	11 545
Portföljbolagen:	
InkClub	322
Summa goodwill	11 867

Goodwill uppgående till 122 avseende Forma har omförd till tillgångar tillgängliga för försäljning.

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill och varumärken

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill och varumärken sker årligen eller oftare om indikation finns på värdenedgång. Återvinningsvärdet fastställs baserat på beräkningar av nyttjandevärden om den inte är klassificerad som tillgänglig för försäljning, då återvinningsvärdet utgörs av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader. Beräkningarna baseras på företagsledningens prognoser för de närmaste tre till fem åren. Kassaflödena bortom denna tidsperiod extrapoleras.

Goodwill och varumärken, som uppkom genom förvärvet av ICA AB, har prövats för nedskrivning vid årets slut. Sedan förvärvet har inga händelser inträffat som indikerar en värdenedgång för vare sig goodwill eller varumärken i förvärvet. Nyttjandevärdet för segment ICA Sverige är mer än 10 miljarder kronor högre än redovisat värde. För segment Rimi Baltic överstiger nyttjandevärdet redovisat värde med 5 miljarder kronor.

Viktiga variabler	Metod för att skatta värden
Tillväxt	Tillväxten bedöms utifrån affärsplaner och prognoser under en period på tre till fem år. Efter prognosperioden beräknas den långsiktiga tillväxten till 2 procent för ICA Sverige, 2,5 procent för Hemtex och InkClub samt 3,0 procent för Rimi Baltic. Detta innebär inte i något fall en ökande tillväxttakt jämfört med den tre till femåriga prognosperioden.
Investeringar	Bedömning sker av nivån på underhållsinvesteringar för att behålla tillgångarna i befintligt skick.
Rörelsekapital	Behovet av rörelsekapital har bedömts kvarstå på samma relativa nivå som vid slutet av prognosperioden.
Diskonteringsränta	Diskonteringsräntan sätts med hänsyn till rådande räntenivåer och särskilda riskfaktorer för respektive enhet. Diskonteringsräntan motsvarar enhetens genomsnittliga kapitalkostnad. ICA Sverige 6,1 procent Rimi Baltic 8,0 procent InkClub 13,8 procent (13,8) Hemtex 11,5 procent (12,3)

Bilaga 5 – Tukey test

Branscher	P-värde
Sällanköpsvaror vs Kommunikationstjänster	0,831
Dagligvaror vs Kommunikationstjänster	0,895
Hälsovård vs Kommunikationstjänster	0,883
Industri vs Kommunikationstjänster	0,634
IT vs Kommunikationstjänster	0,978
Material vs Kommunikationstjänster	0,726
Dagligvaror vs Sällanköpsvaror	0,185
Hälsovård vs Sällanköpsvaror	1,000
Industri vs Sällanköpsvaror	1,000
IT vs Sällanköpsvaror	0,997
Material vs Sällanköpsvaror	0,115
Hälsovård vs Dagligvaror	0,260
Industri vs Dagligvaror	0,079*
IT vs Dagligvaror	0,393
Material vs Dagligvaror	1,000
Industri vs Hälsövård	1,000
IT vs Hälsövård	0,998
Material vs Hälsövård	0,162
IT vs Industri	0,977
Material vs Industri	0,052*
Material vs IT	0,251

p<0,1, **p<0,05, *p<0,01*